

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

ELAZIĞ İLİNDEKİ SPOR KULÜPLERİNDE
AMATÖR FAALİYETLERİN FİNANSMANI
YÜKSEK LİSANS TEZİ
NAZDAR TADİK

2020

ONAY SAYFASI

Prof.Dr. Mesut AKSAKAL

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Bu tez Lisansüstü/Doktora Tezi standartlarına uygun bulunmuştur.

Prof.Dr. Yüksel SAVUCU

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Tez tarafımızdan okunmuş, kapsam ve kalite yönünden
Lisansüstü/Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Sebahattin Devecioğlu

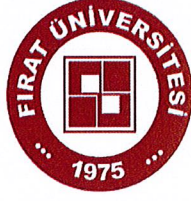
Danışman

Lisansüstü/Doktora Sınavı Jüri Üyeleri

Prof.Dr. Cemal GÜNDOĞDU

Doç.Dr. Eyyup YILDIRIM

Prof.Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU

ETİK BEYAN

Kendime ait çalışmalar ile bu tez çalışmasını gerçekleştirdiğimi, çalışmaların planlanmasından, bulgularının elde edilmesine ve yazım aşamasına kadar bütün aşamaların da etiğe aykırı davranışım olmadığını, bu tezdeki tüm bilgileri ve verileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışması içerisinde yer alan ancak bu tez çalışmasının bulguları arasında yer almayan verilere, bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

Nazdar TADİK

14../10/2020

İmza

A handwritten signature in blue ink, likely belonging to the advisor, Prof. Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU.

Danışman

Prof. Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

ELAZİĞ

TEŞEKKÜR

Araştırma sürecinde yardım ve desteklerini esirgemeyen, her daim bilgilendiren ve yönlendiren danışmanım Sayın Prof. Dr. Sabahattin DEVECİOĞLU'na teşekkürlerimi sunarım. Yüksek lisans öğrenimim sürecinde emeğini ve değerli bilgilerini benimle paylasan ve paylaşmaya da devam eden Beden Eğitimi Anabilim Dalı'ndaki değerli hocalarıma teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım. Araştırmam sürecinde her daim desteklerini esirgemeyen tüm arkadaşlarıma sonsuz sevgilerimi sunarım. En önemlisi hayatım boyunca her şartta benimle olan ve hep desteğini hissettiğim sevgili babam Emin TADİK'e ve aileme yürekten teşekkür ediyorum ve sevgilerimi sunuyorum. Ayrıca bu süreçte bana her konuda yardımlarını esirgemeyen Zülküf NARLIKAYA ve Aybala TÜRKMEN'e sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Nazdar TADİK

Eylül- 2020

İTHAF

Sevgili Babama...

İÇİNDEKİLER

BAŞLIK SAYFASI	i
ONAY SAYFASI	ii
ETİK BEYAN	iii
TEŞEKKÜR	iv
İÇİNDEKİLER	vi
TABLO LİSTESİ	viii
ŞEKİL LİSTESİ	x
KISALTMALAR LİSTESİ	xi
1. ÖZET	1
2. ABSTRACT	3
3. GİRİŞ	5
3.1. Spor Kulübü	7
3.1.1.Spor Kulübünün Tanımı	7
3.1.2.Türkiye de Spor Kulüpleri	7
3.1.3.Spor Kulübü Türleri	8
3.1.3.1.Gençlik Kulüpleri	8
3.1.3.2.İhtisas Spor Kulüpleri	8
3.1.3.3.Müessese-Kurum Kulüpleri	8
3.1.3.4.Okul Kulüpleri	8
3.1.3.5.Askeri Kulüpler	9
3.1.3.6.Profesyonel Spor Kulüpleri	9
3.2. Spor Kulüplerinin Yönetimi	9
3.2.1.Dernekler Kanunu	9
3.2.2.Spor Kulüplerinin Organları	10
3.2.2.1. Zorunlu Organlar	10
3.2.2.1.1.Genel Kurul	10
3.2.2.1.2.Yönetim Kurulu	11
3.2.2.1.3. Denetleme Kurulu	11
3.2.2.1.4. Yürütme Birimi	12
3.2.3.1. Seçimlik Organlar	12

3.2.3.1.1.Kulüp Danışmanları ve Danışma Kurulları	12
3.2.3.1.2. Kulüp Temsilcileri	12
3.3.Spor Kulüplerinin Şirketleşmesi	13
3.4. Spor Kulüplerinin Vergilendirilmesi	17
3.5. Spor Kulüplerinin Amatör Faaliyetlerinin Gelir-Giderleri	22
3.6. Spor Kulüplerinde Amatör Faaliyetlerin Finansmanı	29
4.GEREÇ VE YÖNTEM	33
4.1. Araştırmanın Hipotezleri	33
4.2. Araştırmanın Varsayımları ve Sınırlılıkları	33
4.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	34
4.4. Araştırma Verilerinin Toplanması ve Analizi	35
4.5. Geçerlilik ve Güvenirlilik Analizi	36
5. BULGULAR	38
5.1. Kulüp Türüne İlişkin Bulgular	38
5.2. Üye Sayısına İlişkin Bulgular	38
5.3. Kulübün Bulunduğu Yere İlişkin Bulgular	39
6. TARTIŞMA	54
7. KAYNAKLAR	61
8. EKLER	65
9. ÖZGEÇMİŞ	77

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Kulüplerin gider tablosu	23
Tablo 2. Futbolcu ve Teknik Takımın Aylık Giderleri	24
Tablo 3. SGM 2015-2019 Stratejik Planında Belirtilen Bütçelerin Dağılımı	28
Tablo 4. Güvenirlilik ve geçerlilik Analizi	36
Tablo 5. Kulüp Türlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri	38
Tablo 6. Kulüplerin Üye Sayısına İlişkin Frekans ve Yüzde Değerler	38
Tablo 7. Kulübün Bulunduğu Yere İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri	39
Tablo 8. Gelir-Giderlere İlişkin Veriler	39
Tablo 9. Önceki Yılda Devren Borcunuz Var mı?	40
Tablo 10. Genel Giderleriniz Var mı?	40
Tablo 11. Personel Gideriniz Var mı?	40
Tablo 12. Kültür, Sanat ve Spor Giderleriniz Var mı?	41
Tablo 13. Eğitim ve Araştırma Gideriniz Var mı?	41
Tablo 14: Sağlık Gideriniz Var mı?	41
Tablo 15. Sosyal Hizmet Gideriniz Var mı?	42
Tablo 16. Çevre (Doğa ve Hayvan Koruma) Gideriniz Var mı?	42
Tablo 17. Ekonomik, Sosyal ve Toplumsal Kalkınma Gideriniz Var mı?	42
Tablo 18. Hukuk ve İnsana Kaynakları Gideriniz Var mı?	43
Tablo 19. Hayır Yardımları Gideriniz Var mı?	43
Tablo 20. Uluslararası faaliyet gideriniz var mı?	44
Tablo 21. Diğer Giderleriniz Var mı?	44
Tablo 22. Kasa Geliriniz Var mı?	45
Tablo 23. Banka geliriniz var mı?	45

Tablo 24. Alacak Geliriniz Var mı?	45
Tablo 25. Üye Ödeneklerinden Gelen Geliriniz Var mı?	46
Tablo 26. Yurt Dışından Alınan Yardım Geliriniz Var mı?	46
Tablo 27. Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Alınan Yardım Geliriniz Var mı?	46
Tablo 28. Bağış Geliriniz Var mı?	47
Tablo 29. Yardım Geliriniz Var mı?	47
Tablo 30. İktisadi İşletme Geliriniz Var mı?	48
Tablo 31. Finansal Geliriniz Var mı?	48
Tablo 32. Kira Geliriniz Var mı?	49
Tablo 33. Sponsor Geliriniz Var mı?	49
Tablo 34. Reklam Geliriniz Var mı?	49
Tablo 35. Diğer Gelirleriniz Var mı?	50
Tablo 36. Gelir Ortalaması İle Kulübün Bulunduğu Yer Arasındaki Bulgular	55
Tablo 37. Gider Ortalaması İle Kulübün Bulunduğu Yer Arasındaki Bulgular	56
Tablo 38. Kulüp Türlerinin Gelir Durumuna Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	58
Tablo 39. Kulüp Türlerinin Gider Durumuna Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	59
Tablo 40. Kulübün Bulunduğu Yere Göre Gelir –Giderlerine İlişkin t-Testi Sonuçları	59
Tablo 41. Gelir İle Gider Arasında Hesaplanan Korelasyon Katsayıları ve İlgili Test Sonuçları	60

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1. Spor Kulüpleri Piramidi	9
Şekil 2. Spor Kulüplerinin Giderleri	22
Şekil 3. Kulüplerde Spor Programlarının Sürdürülebilirliği	29

KISALTMALAR LİSTESİ

ASK	: Amatör Spor Kulüpleri
ASKF	: Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu
FFP	: Finansal Fair Play
GSGM	: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
GVK	: Gelir Vergisi Kanunu
KDV	: Katma Değer Vergisi
SK	: Spor Kulübü
TFF	: Türk Futbol Federasyonu
KVK	: Kurum Vergisi Kanunun
N	: Frekans
%	: Yüzde
SGM	: Spor Genel Müdürlüğü

1. ÖZET

Gün geçtikçe gelişen ve değişen dünyanın dinamiklerinden biri olan spor kavramının devletle olan ilişkisi, kurumsallaşması ve faaliyet durumlarının tekrardan incelenmesini gerekli hale getirmektedir. Amatör amaçlarla kurulan spor kulüpleri de değişime ayak uydurarak ekonomik ve eğlence boyutuyla da önem kazanmıştır.

Bu nedenle Elazığ ilinde bulunan amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin varlıklarını idame ettirebilmek için finans kaynaklarının neler olduğunu ve bu finans kaynaklarının nasıl oluşturulduğunun araştırılması amaçlanmıştır.

Bu araştırmanın evrenini Elazığ Valiliği İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğüne bağlı 164 spor kulübü yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise basit tesadüfî yöntem kullanılarak belirlenen 75 (spor kulüp yöneticisi) gönüllü katılımcıdan oluşmaktadır.

“Elazığ İlindeki Spor Kulüplerinde amatör faaliyetlerin finansmanını ölçmek amacı ile tarama yönteminde, Anket Tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Anket spor kulüplerinin gelir-gider tablosundan faydalanılarak araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Anket iki bölümden oluşmaktadır; birinci bölümde Kulüp ile ilgili “Kulüp Türü”, “Üye Sayısı”, “Kulüp Merkezi” değişkenleri ilişkin sorular ikinci bölümde ise dernek yöneticilerine yönelik amatör spor faaliyetlerin finansman sağlamasına ilişkin 27 maddelik soru yer almaktadır. Anket iki durumlu “Evet, Hayır” Likert sistemine göre derecelendirilmiştir.

Verilerin değerlendirilmesi için öncelikle normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmış, normal dağılım gösterdiği görülmüştür. Bu nedenle parametrik analiz yöntemleri tercih edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 24.0 paket programı kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri olarak frekans, yüzde, ortalama, standart sapma kullanılmıştır. Elazığ ilindeki spor kulüplerinde amatör faaliyetlerin finansmanına ilişkin anlamlı bir farklılığın olup olmadığını tespit etmek amacıyla değişkenler arasında Anova ve korelasyon analizi yapılarak sonuçlar yorumlanmıştır. Yapılan istatistiksel zmlmelerin anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre, spor kulübünün türleri ile amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin gelir -gider finansman durum düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin bulunduğu yer ve gelir-gider finansman durum düzeyleri arasında da anlamlı farklılık bulunmuştur. Yine amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin gelir ve gider finansman durum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak; Elazığ ilindeki spor kulüplerinde amatör faaliyetlerin finansman konusu; yasal düzenlemelerdeki noksanlıklar ve gelir-gider arasındaki dengesizliklerden dolayı finans kaynakları yetersiz kalmıştır.

Bu eksikliklerin giderilmesi ve yapılacak yeni çalışmalar ile desteklenmesi spor kulüplerinde amatör faaliyetlerin finansmanı konusuna katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Spor, Spor Kulüpleri, Finansman

2. ABSTRACT

Financing of Amateur Activities in Sports Clubs in Elazığ

The relationship of the concept of sports with the state, which is one of the dynamics of the developing and changing world, makes it necessary to re-examine its institutionalization and activity situations. Sports clubs established for amateur purposes have also gained importance in terms of economy and entertainment by keeping up with change.

For this reason, it is aimed to investigate what financial resources are and how these financial resources are created in order to maintain the existence of amateur sports clubs in Elazığ.

The universe of this research consists of 164 sports club executives affiliated with the Elazığ Governorship Provincial Civil Society Relations Directorate. The sample of the study consists of 75 (sports club managers) volunteer participants determined using the simple random method.

In order to measure the financing of amateur activities in Sports Clubs in Elazığ province, it was carried out using Survey Technique in screening method. The questionnaire was created by the researcher using the income-expense tables of sports clubs. The questionnaire consists of two parts; In the first part, there are questions about the variables of "Club Type", "Number of Members", "Club Center" about the club, and in the second part, there are questions of 27 items regarding the financing of amateur sports activities for association managers. The questionnaire was graded according to the two-state "Yes, No" Likert system.

In order to evaluate the data, it was first checked whether it showed a normal distribution, and it was seen that it showed a normal distribution. Therefore,

parametric analysis methods were preferred. SPSS 24.0 package program was used in data analysis. Frequency, percentage, mean and standard deviation were used as descriptive statistical methods in the evaluation of the data. In order to determine whether there is a significant difference in the financing of amateur activities in sports clubs in Elazig province, Anova and correlation analysis were performed between variables and the results were interpreted. The significance level of the statistical analysis made was accepted as $p < 0.05$.

According to the analysis results, a significant difference was found between the types of sports club and the income-expense financing status levels of amateur sports clubs. A significant difference was also found between the location of amateur sports clubs and their income-expense financing status. In addition, it is concluded that there is a significant relationship between the income and expenditure financing status of amateur sports clubs.

As a result, financial resources were insufficient due to the deficiencies in the legal regulations and the imbalances between income and expenditure in the sports clubs in Elazig province.

Eliminating these deficiencies and supporting them with new studies will contribute to the financing of amateur activities in sports clubs.

Keywords: Sports, Sports Clubs, Financing

3. GİRİŞ

Ekonomik ve kültürel örgütlenmeler içerisinde bir toplumsal kurum olan sporun, her geçen gün giderek gelişen bir yapıda bulunması, bu yapının dünyanın değişen ve gelişen ekonomik, sosyal koşulları göz önüne alınarak yeniden değerlendirilmesini zorunlu bir hale getirmiştir. Spor kendisi dışında diğer alanlar ile olan ilişkisinden doğan bir bütünün, etkileyen ve etkilenen bir parçasıdır. Uluslararası yarış şartlarının ve Serbest piyasa ekonomisinin egemen olduğu, dünyanın tek pazar haline geldiği globalleşme süresi boyunca meydana gelenlerden spor da hissesine düşeni almıştır (1).

Mevcut durumda spor, kişisel ve toplumsal sağlığı koruyan ve geliştiren kriterleriyle ön plana çıkan mühim bir hizmet dalı olarak kabul görmektedir. Ayrıca medyanın ve kitle iletişim araçlarının da katkılarıyla kazançlı bir reklam ve tanıtım vasıtası haline gelen spor, bir yandan yoğun ilgi gören geniş kitleler tarafından desteklenen bir görsel şölen ve eğlence aracı olarak tüketim sektörüne dönüşüp, öteki yandan girişimciler için mühim miktarda kaynak hareketlerinin olduğu cazip bir ekonomik faaliyet haline gelmiştir (2).

İlkin amatör bir ruhla kurulmuş olan spor kulüpleri, günümüzde binlerce insanın istihdam edildiği birer işletme olmak zorunda kalmışlardır. Sporun her geçen gün gelişen ve değişen yönleriyle yüz yüze kalan kulüpler de gelişim sürecine uyum sağlamak için varyasyon ve yeniden yapılanma içine girmek durumunda kalmışlardır. Daha önceleri acemi yöneticiler tarafından idare edilen kulüpler, alanlarında profesyonel yöneticiler tarafından idare edilemeye başlanmıştır. Bu alanında usta kadroların kulüplerce istihdam sağlanmasıyla, uzman bir şekilde yönetilen birer işletme haline dönüşmüşlerdir (3).

Türkiye’de de dünyadaki çoğu ülkede olduğu gibi spor kulüpleri birer dernek olarak kurulmaktadır ve çoğundan vergi alınmamaktadır. Bu kazanımı devam ettirebilmek adına kulüpler şirket olma yolundayken aynı süreç zarfında da dernek olma durumundaki aktivitelerini de icra etmek zorundadırlar. Avrupa’da birçok kulübün uygulamış olduğu şirketleşme politikası bu durumu çözmeye yetmiştir. Amatör faaliyet gösteren spor kulüplerine çok az miktarlarda paydaş olan işletmeler oluşturulmakta ve bu işletmeler spor faaliyetlerini kendi mahiyetinde göstererek sürdürmektedir. Böylece kulüpler birer ticari işletmeler gibi kazanç elde etmekte olup, dernek olma durumundan faydalanarak birçok vergiden imtiyazlı tutulmaktadır (4).

Araştırmanın temel problemi amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin dernekler statüsünden dolayı yeterli finans kaynaklarının olmaması ve bu konudaki yasal düzenlemelerin eksikliğidir.

Araştırma spor kulüplerinin amatör faaliyetlerinin finans kaynaklarını nereden sağladıkları, bu kaynakların sürekliliğinin sağlanması, konuyla alakalı yasal düzenlemeler ve finans bulmaları konusunda neler yapılabileceği hakkında detaylı olarak incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Bu araştırmada, Amatör faaliyet gösteren Spor kulüplerinin nereden gelir sağladığı konusu ayrıntılı şekilde incelenmiştir.

Daha önce araştırılmamış bir konu olan amatör faaliyet gösteren spor kulüplerin gelirleri konusu literatürde kurulacak olan kulüplere kaynak sağlaması açısından büyük önem teşkil etmektedir. Bu nedenle araştırmanın temel amacı amatör faaliyet gösteren kulüplerin finans kaynaklarının belirlenmesidir.

Yine, aşağıdaki sorulara da bu araştırma kapsamında cevap aranmaya çalışılacaktır:

- Spor kulüplerinde amatör kulüplerin sayısı?
- Spor kulüplerinde amatör faaliyetlerin gelir-gider durumları?
- Spor kulüplerinde amatör faaliyetlerin finansal kaynakları?

Araştırma sonucunda elde edilen sonuçların alana ve araştırmacılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

3.1. Spor Kulübü

3.1.1.Spor Kulübünün Tanımı

Spor kulüpleri kurallar çerçevesinde kurulan üyelerinin yetki ve görevleri belli olan amatör ve profesyonel spor dalları ile topluma hizmet sağlayan, her yaştaki insana hitap eden, spor yapabileceğı araç-gereçlere ve tesise sahip olan, öte yandan yüksek performans sporcularının eğitilmesini hedef alan özel hukuk kuruluşlarıdır (5).

3.1.2.Türkiye de Spor Kulüpleri

Türkiye’de 5253 sayılı Dernekler Kanununun “Gençlik ve Spor Kulüpleri” başlıklı 14. Maddesi de spor kulüplerine yönelik yasal düzenlemeler içerisinde bulunmaktadır. Bu yasaya binaen hem yükseköğretim kurumlarında hem de kamu kurum ve kuruluşlarında aynı zamanda özel kuruluşlar gibi şahsi üyeler tarafınca, boş zamanları değerli hale getirmek ve spor aktivitelerine sevk etmek ve yönetmek için bu kurumlar nazarında dernekler kurulabilmektedir (6).

3.1.3.Spor Kulübü Türleri

3.1.3.1.Gençlik Kulüpleri

Derneklerin müracaat etmeleri durumunda 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nun 14. Maddesi gereğince, spor aktivitelerine ilişkin derneklerin isimleri “spor kulübü”, boş vakitleri değerlendirme bakımından aktivitelerde bulunanlara ilişkin derneklerin “gençlik kulübü” veya iki aktiviteyi de hedef alan derneklerin ise "gençlik ve spor kulübü" olarak adlandırılabilceğı, buna benzer kulüplerin GSGM (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü) tarafınca tutulan tescil ve kayıt edileceğı hükmünde karar kılınmıştır (7).

3.1.3.2.İhtisas Spor Kulüpleri

Kayıt ve tescilleri Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliğı uygun bir şekilde yapılmış olan, en çok iki spor branşında faaliyet gösteren kulüpler, "İhtisas Spor Kulübü" olarak adlandırılır (8).

3.1.3.3.Müessese-Kurum Kulüpleri

Yönetmelik çerçevesinde kayıt ve tescilleri yapılmış olan spor kulüplerinden, kurum ve kuruluşların yapısı içerisinde olan kulüpler “Müessese-Kurum” diye aktivite gösterir ve isimlendirilir (9).

3.1.3.4.Okul Kulüpleri

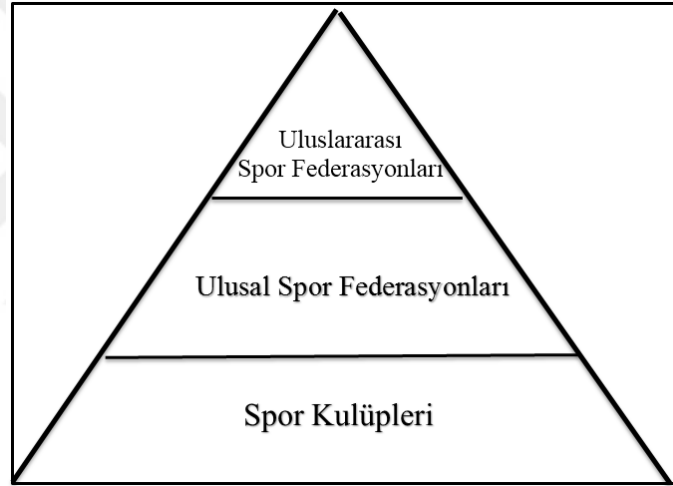
Eğitim ve Öğretim kurumları bünyesinde oluşturulan spor kulüpleri "Okul Kulübü" olarak aktivite gösterir ve adlandırılır (10).

3.1.3.5.Askeri Kulüpler

Askeri kurum ve kuruluşlar bünyesinde oluşturulan spor kulüpleri "Askeri Kulüp" olarak faaliyet gösterir ve adlandırılır (7).

3.1.3.6.Profesyonel spor kulüpleri

1951 yılında profesyonel başlığı altında Türk Spor Hukuku'nda ilk ve tek spor branşı olarak yerini alan futbol TFF (Türk Futbol Federasyonu)'nin Özel hukuk kurallarına uygun olarak, 3461 sayılı Kanun (25. maddesi) ile sonradan derneklere tüzel kişilik verilmiştir (7).

Şekil 1: Spor Kulüpleri Piramidi (11)

3.2. Spor Kulüplerinin Yönetimi

3.2.1. Dernekler kanunu

Resmi Gazetede yayımlanan 31.03.2005 tarihli ve 25772 sayılı Dernekler Yönetmeliğine göre kulüplerin, Dernekler Kanununa göre 5253 sayılı 04.11.2004 tarihli kanun gereğince fiil ehliyetine sahip gerçek veya tüzel kişilerce oluşturulabilmektedir. Avrupa'da ve Türkiye'de görüldüğü üzere dernekler kar amacı gütmeyen kurumlar olup, ticari faaliyet göstermemektedir. Bundan dolayı

sadece sportif faaliyetler gerçekleştirebilmektedirler. Türkiye’de dernek statüsünde olan spor kulüpleri önemli vergi muafiyetlerinden faydalanmak için ticari faaliyette bulunmama dezavantajına rağmen dernek kimliklerini sürdürmeye devam etmektedirler (5).

3.2.2.Spor kulüplerinin organları

3.2.2.1. Zorunlu organlar

3.2.2.1.1.Genel kurul

Genel kurul, kulüp üyelerinin toplanmasıyla oluşan ve kulüple ilgili önemli kararların alındığı en yetkili organdır. Genel kurulun görev ve yetkilerini aşağıdaki gibi sıralayabiliriz (12):

- Kulüp organlarının seçilmesi,
- Kulüp tüzüğünün değiştirilmesi,
- Yönetim ve Denetleme Kurulu raporlarının görüşülmesi, Yönetim Kuruluna ibra edilmesi,
- Yönetim Kurulunca hazırlanan bütçenin görüşülüp aynen veya değiştirilip kabul edilmesi,
- Kulüp için gerekli taşınmaz malların satın alınması veya mevcut taşınmaz malların satılması hususunda yönetim kuruluna yetki verilmesi,
- Kulüplerin federasyona katılması veya ayrılması,
- Kulüplerin uluslararası faaliyette bulunması, yurtdışındaki kulüp veya kuruluşlara üye olarak katılması ve ayrılması,
- Kulübün feshedilmesi,

- Mevzuatta ve kulüp tüzüğünde genel kurulca yapılması belirtilen diğer görevlerin yerine getirilmesidir.

3.2.2.1.2.Yönetim Kurulu

Kulübü dışa karşı temsil eden, iç işlerinin yürütülmesi kural olarak bu organın yetki ve görev alanı içinde yer aldığından yönetim işlerini yerine getiren organdır. Görev ve yetkileri aşağıda sıralandığı gibidir (12):

- Kulübü temsil etmek bu hususta kendi üyelerinden biri veya bir kaçına yetki vermek,
- Kulüp şubelerinin açılmasını kararlaştırmak ve şube kurucularına yetki vermek,
- Kulübün gelir ve gider hesaplarına dair işlemleri yapmak ve gelecek döneme ait bütçeyi hazırlayarak genel kurula sunmak,
- Türk vatandaşı olmayanların kulüp üyeliğine kabulü halinde bunları on gün içinde mahallin en büyük mülki amirliğine bildirmek,
- Kulüp tüzüğünün ve mevzuatın kendisine verdiği diğer işleri yapmak ve yetkileri kullanmaktır.

3.2.2.1.3. Denetleme Kurulu

Üç asıl ve üç yedek üyeden az olmamak şartıyla genel kurul tarafından seçilen, denetim yapma görevini, kulüplerin kendi tüzüklerinde tespit edilen usul ve esaslara göre altı ayı geçmeyecek aralıklar ile yapan ve ortaya çıkan sonuçları raporlaştırarak yönetim kurulana ya da toplandığı genel kurula sunan kulübün zorunlu organlarından (13).

3.2.2.1.4. Yürütme Birimi

Yürütme birimi, Yönetim Kurulunca alınan uygulama kararları kulüplerin faaliyet ve hizmetleri için eyleme geçiren birimdir.

Kulüplerin Yürütme Birimlerinde kulüp hizmetlerinin gerektirdiği ve imkanlarının el verdiği derecede, bir takım yürütme görevlilerinin ücretli veya gönüllü olarak yönetim kurulu tarafından istihdam edilmesi gerekmektedir.

Bu görevliler: kulüp saymanı, kulüp doktoru, doktor yardımcısı, sağlık personeli, genel sekreter, genel kaptanlar, teknik yönetici, öğreticiler, kaptanlar, tesis malzeme yöneticileri ve görevlileri, spor direktörünün yer aldığı birimdir (12).

3.2.3.1. Seçimlik Organlar

3.2.3.1.1. Kulüp Danışmaları ve Danışma Kurulları

Yönetim kurulu ve yürütme birimine yardımcı olmak üzere kulüplerin faaliyet gösterdikleri alanlarla ilgili hukuk, spor, basın, sağlık vb. alan ve konularda müşavirlik yapmaları için yönetim kurulunca alınan kararlar gereği adı geçen alanlarda uzman kişiler görevlendirilir (14).

Danışman olarak görev alacak kişilerin, bu görevle ilgili alanlarda uzman ve tecrübeli kişiler olmalarına dikkat edilir. Kulüp danışmanları, kendi konuları ile ilgili olarak kulüp faaliyetleri çerçevesinde yazılı görüş vermekle görevlidirler (14).

3.2.3.1.2. Kulüp Temsilcileri

Kulüp yönetim kurulu ve yürütme biriminin yönetim hizmetleriyle ilgili olan, kişiler, kurumlar ve taraflar arasında sağlıklı bir ilişkinin sürdürülmesiyle, kulübün başarısına yardım ve destek sağlanması için gönüllü faaliyetlerin yerine

getirilmesiyle görevlidirler ve bu faaliyetlerinden dolayı genel sekretere karşı sorumludurlar (14).

3.3.Spor Kulüplerinin Şirketleşmesi

Günümüzde spor kulüpleri, endüstrileşen futbol, kulüplerin kendini gösteren ekonomik rekabet ve nakdî kazanç uğruna gerçek amacının dışında kalması ve taraftarlarının tribünlere gelmesini sağlamak için çeşitli aktiviteler yapması gibi nedenlerden dolayı şirket olma yoluna gitmişlerdir (15). 1990'lı yıllardan sonra ani bir şekilde ivme kazanan dijital yayıncılık sisteminin etkisiyle seyircinin hızla artması, dernek statüsünde olan kulüplerin mevcut bütçeleri ile yönetilemez hale gelmiştir (16). Şirket olma oluşumu içerisinde olan spor kulüpleri futbol endüstrisinde, yalnızca sportif faaliyet olarak değil, ticari olan bir takım aktivite alanında da kazanç kaynaklarından hisse elde etmeyi amaçlamışlar ve buna benzer ticari aktiviteler için ayrı tüzel kişilikler inşa etme yoluna gitmişlerdir (17). Buraya kadar açıklandığı şekliyle kulüpler asıl gaye olarak aşağıdaki nedenlerden ötürü şirket kurma yönünde çalışmışlar yapmışlardır (16).

- Majör bütçelere sahip olan derneklerin yönetiminin zorluğu,
- Profesyonelleşme ve kurumsallaşma ihtiyacı,
- Halka arz,
- Kulüplerin dernek olma durumundan mütevellit yapamadığı ticari işleri yapmak,
- Tabi bulundukları kulüplerine doğrudan fon edinmek,
- 2004/2005 yılından sonra UEFA tarafından zorunlu tutulan lisans hakkı Kriterlerine uyum bakımından kurumsal yönetim ilkelerini uygulayabilmek,

- Global bir marka haline gelmek,
- Kredi sağlama kolaylığı elde etmek
- Her gün artan çekişme ortamında ciddi oranda artış gösteren giderleri tazmin etmek için gerekli olan kaynağa ulaşmak ve vergi muafiyetlerinden faydalanmak,
- Kulüplerinin şirket olma yolundaki taraftarın gücü, sportif başarısı ve tecrübesi, gayrimenkulleri, alt yapı varlıkları, kamuoyundaki itibarları, ulusal ve uluslararası taraftar potansiyeli artı değerler olarak görülmektedir.

Şirketleşmenin dezavantajları ise sportif kazanımların ticaret olarak kazanca dönmemesi, parasal ve yönetsel olarak teşkilat noksanları, tasarlama ve taktik noksanlığı, ileriye rehin edecek sınırsız borçlanmalar, yönetime katkı sağlayacak yetişmiş eleman eksikliği, özerk kontrol ve şeffaf gelir-gider noksanlığı şeklinde yorumlanabilir (16).

Spor kulüpleri; dünyada bugün için başarı sağlayan başarılı bir şekilde idare edilen ve iyi yönetilen kulüpler şirket olarak güncel ekonomiye ayak uydurarak, telekomünikasyon, internet ve medya alanlarında sponsor bularak yeni yatırımlara doğru ilerlemektedirler (18).

Kulüplerinin şirketleşme konusu GSGM'nün Teşkilat Görevleri hususundaki yasada ilk olarak 28.05.1986 tarih ve 3289 sayılı kanunun (Madde No: 24) gereğince spor derneklerinin uzman takımları Türk Ticaret Kanunları hükmünce inşa edecekleri veya ettikleri şirketlere devredebileceklerini göz önünde bulundurmaktadırlar (19). TFF'nin Profesyonel Futbol ve Transfer Talimatın da yayımladığı 14. maddesinde yapmış olduğu değişiklikle kulüplerin, futbol aktivitelerini, bir ticari işletme haline dönüştürebilmek adına Türk Ticaret

Kanununda şirketleşebileceklerini veya futbol şubelerini, oluşumu tamamlanan işletmelere aktarabileceklerini karara bağlanmışlardır. Ayrıca 5520 sayılı K.V.K' (Kurum Vergisi Kanunu) nın (26205 sayılı ve 21.06.2006 tarihli Resmi Gazete de yayımlanan) istisnalarını tertipleyen 4. Maddesinin (j) bendi içerisinde mevcut olan Özerk Spor Federasyonları ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne onaylamış olan spor kulüplerinin spor ve idman faaliyetlerinde bulunan iktisadi işletmelerle yalnızca spor ve idman faaliyetlerinde bulunan ” anonim şirketler ” kararı kapsamında, futbol kulüplerinin kurumsallaşması durumunda, aynı derneğin çatısı altında faaliyet icra ettiklerindeki gibi kurumlar vergisinden muafiyetleri sağlanmaktadır.

Kurumsallaşan futbol kulüplerinin bahsi edilen ayrıcalıktan yararlanabilmeleri adına yalnızca spor ve idman faaliyetlerinde bulunmaları gerektiği belirtilmiştir. Aynı şekilde 5520 sayılı K.V.K gereğince yayımlanan 1 seri no'lu KVK Genel Tebliği ile mevzu bahis edilen şirketlerin kazançları, bonservis ve transfer gelirleri, maç biletlerinin satışları, reklam ve saha gelirleri, sporcuların formalarına aldıkları reklam gelirleri ve maç yayın haklarının satılması gibi faaliyetler Türkiye’de sporun kurumsallaşma ve gelişim amacından dolayı vergi kapsamının dışında bırakılmıştır. Bu amaç doğrultusunda kulüp hisselerinin halka arzını özendirmek maksadıyla 5520 sayılı K.V.K’nın 5. maddesinin (ç) bendi gereğince anonim şirketlerin sermayelerini artırdıkları veya kuruluşları sırasında çıkardıkları hisse bedelinin itibari değerini geçen kısmı bilindik ismiyle Emisyon primleri kurumlar vergisinden ayrı tutulmuştur (20).

Sermaye Piyasası Kurulu’nun 9/181 sayılı kanunun 7 Şubat 2002 tarih de çıkarılan kararıyla, halka arz edilen spor kulüplerinin “aktif yapılarına, pasif

yapılarına, gelir yapılarına ve faaliyetlerine ilişkin, futbolcuların transfer beyannamesine ilişkin maddeler ile gelir kayıplarına, futbolcu/teknik yönetime veya anlaşma fesihlerinin imzalanmasına ilişkin beyanlarını kapsayan özel durumlardan kaynaklanan beyanlarına, diğer beyanlar ile futbolcuların bonservis ücretlerinin mali tablolara yansıtılmasına” ilişkin meddeler detaylı bir şekilde kararlaştırılmış kıstasları içermektedir (21).

Kulüp tüzüklerinin uygun bulunması koşuluyla Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yalnızca spor kulüplerine özgü olmak üzere derneklerin ticari olan şirket oluşumlarına izin vermektedir. Spor kulüpleri federasyonları ve konfederasyonları, spor kulüpleri, tüzüklerinde geçen hedefleri gerçekleştirebilmek adına ticari şirket kurabilirler. Tüzel kişilere ve şirketlere, iktisadi işletmelerini sermaye şirketlerine devredebildikleri gibi kiraya da verebilirler. “Sermaye şirketlerinin bünyesinde yer alan kulüplerin hisseleri % 51’den az olamaz, bu hisseler üçüncü şahıslara devir edilemez ve bu düzenlemelere yönelik kararlar tüzüklerde yerini alır” biçiminde dile getirilmektedir. Profesyonel futbol şubelerine sahip spor kulüplerinin şirket olma konusuyla ilgili ve ticari bir yapı kazanacak olan bu kulüpler, bağış olarak kulüplere verilecek paraların büyüklüğü oranında kulüp başkanı ve kulüp yöneticisi olan ve bazı hallerde futbol kulübünün potansiyelini ve unvanını kendi çıkarları yönünde kullanabilen, mesuliyetleri dernekler kanununun penceresiyle sınırlı olan şahıslarla değil, işinde uzman yöneticiler tarafından idare edilmelidirler. Bu biçimde oluşturulacak olan şirketler dernek halinde teşkilatlanmış bulunan ve bu sebeplerden dolayı yürürlükte olan yasal düzenlemeler gereğince futbol kulüplerinin icra edemeyeceği birçok hususta aktivite yapabilecek ve gelirlerini mühim boyutlarda arttıracaklardır (22).

3.4. Spor Kulüplerinin Vergilendirilmesi

Spor kulüpleri faaliyetlerini dernek konumu çerçevesinde gerçekleştirir ve Türk Dernekler Vergi Mevzuatı gereğince vergiyle mükellef değildir, fakat iktisadi işletmeleri olan dernekler kurumlar vergisine tabi tutulur. Tespit edilen kurum kazancından Kurumlar Vergisi Kanunu gereğince %30 oranında vergi alınır (23).

Spor kulüplerin okulları, lokalleri, profesyonel şubeleri, alışveriş mağazaları, sosyal tesisleri ve spor salonları ve buna benzeyen işletmeleri birer iktisadi işletme olduğundan dolayı gelir elde etme maksatları olduğundan ve kayıtlara bu şekilde girdiği müddetçe vergi kapsamında da yer alır. Lakin örnek verecek olursak spor faaliyetinde bulunan okullarda kurs alan üyelere “bağış” adında mevzuata uygun olarak alınanların gelir amacı güdülmemiş olur. Bir diğer deyişle GSGM’nce kayıt ve tescil edilen dernekler veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait “spor ve idman” ile yalnızca “spor ve idman” aktivitelerde faaliyet gösteren anonim şirketler kurumlardan alınan vergilerden istisnai tutulmuştur (Kurumlar Vergisi Kanunu, 7/8 maddesi). Kurumlar Vergisi Kanununa bağlı olarak spor aktiviteleriyle beraber farklı aktivitelerde de faaliyet gösteren veya spor aktiviteleri dışında farklı aktiviteleri de kendine iş edinen anonim şirketler ise vergi istisnasından faydalanamayacaktır (23).

Öte taraftan Gelir Vergisi Kanunu’nda “ücretin” başlığının tanımlandığı 61/6 maddesi uyarınca, sporu icra eden kişilere transfer bedeli veya başka isimlerle verilen ödemeler ve sağlanan faydalar ücret adı altında nitelendirilir. Aynı Kanun’un 23. Maddesi gereğince amatör sporcu çalıştıran kulüplerin, bilumum düzenlenen milli yarışmalara katılımlarının doğrulanması ve bu sporculara ödenen bedeller (güncel asgari ödeneğin iki katını geçmeyecek olması şartıyla) Gelir

Vergilerinden muaftır. Yine aynı kanunun 31/12/2007 tarihinde sona erecek olan Geçici 64. Maddesi gereğince maaş diye sporculara verilen ücretler gelir vergisinden muaf tutulmuştur. Yapılan ödemeler üzerinden gelir vergisi kesintisi %15 oranında yapılır. Bu muafiyet kesinti yöntemiyle ödemesi yapılan gelir vergisini kapsamamaktadır. Yetkili Bakanlar Kurulu bu oranları %15 oranından %25 oranına kadar artırmaya ya da indirmeye karar verebilir (24).

Sporcu ve teknik adamların yurtdışına transferlerinin vergilendirilmesi konusunda göz önünde bulundurulması gereken en mühim mevzu da ilgili şahısların, Gelir Vergisi Kanunu'nun 3, 4 ve 5. Maddeleri uyarınca Türkiye sınırları içerisinde ikamet edip etmediklerinin tespit edilmesidir. Gelir Vergisi Kanununun "Tam ve Dar Mükellefiyet" ayrımı bakımından vergilendirme konusunda bu maddelerden faydalanılmaktadır. Türkiye sınırları içinde ve Türkiye sınırlarının dışında tam mükellefiyette mükellef olan şahıslar, kazandıkları kazançların hepsinin üzerinden vergiye tabi tutulurlar. Dar mükelleflerde de sadece Türkiye sınırları içinde kazandıkları kazançlar üstünden vergiye tabi tutulurlar. Türkiye sınırları içerisinde ikamet edenlerle resmi kurum ve kuruluşlara veya merkez teşkilatı Türkiye sınırlarında olan örgüt ve girişimlere tabi olup, ismi yer alan daire, kurum ve kuruluşların işlerinden dolayı dış ülkelerde ikamet eden Türkiye vatandaşı olanlar gelir vergisi uygulamalarında tam mükellef olarak sayılmışlardır (25).

Öte yandan Katma Değer Vergisine (KDV) tabi olan profesyonel futbol aktiviteleri 3065 sayılı Kanunu'nun 1/1. Maddesi gereğince endüstri, ticari, serbest meslek ve tarımsal faaliyetler çerçevesinde yapılan dağıtım ve görevlerin vergiye bağlı bulunduğu kararına bağlanmıştır. Genel ve katma bütçeli idarelere aynı

maddenin 1/3'ün (g) fıkrasında il özel idareleri, belediyeler ve köylerle bunların beraber oluşturdıkları üniversite, dernek, vakıf ve birliklerin her türlü mesleki eğitim kuruluşlarına ait ya da bağlı bulunan veyahut bunların vasıtasıyla inşa edilen, işletilen işletmeler ile döner sermayeli işletmelerin veya bunların olan ya da bağlı olan öteki işletmelerin sanayi, tarımsal, mesleki ve ticari nitelikteki dağıtım ve görevlerin K.D.V.'ye bağlı bulunduğu dile getirilmiştir. Yukarıdaki maddelerde de dile getirildiği gibi kamu idare ve işletmelerin aktiviteleri direk K.D.V.'nin kapsamına girmiş olup bu müesseselere ait veya bağlı bulunan işletmelerin belirtildiği gibi sanayi, tarımsal, mesleki ve ticari niteliğindeki dağıtım ve görevleri vergiye bağlı tutmuşlardır. Yine bu hükümlerde olduğu gibi işaret edilen spor ve idman işletmelerine sahip olan dernekler kamu idare ve işletmeleri bu konumları gereği verginin mükellefi olmadığı gibi, sadece bu işletmelere ait ya da bağlı bulunan iktisadi müesseseleri sebebiyle vergiden mükellef tutulmuşlardır. Sportif aktivite gösteren Anonim şirket konumundaki kuruluşların tüm dağıtım ve görevlerinin de K.D.V Kanunu'nun 1/1. maddesi uyarınca vergiye bağlı bulunduğu da açıkça dile getirilmiştir. Profesyonel ve amatör spor faaliyetlerinin yanında spor kulübü dernekleri çeşitli Branşlarda faaliyette bulunan işletmelere de sahiptirler. Bir ticari müessese mahiyetinde bulunan profesyonel futbol şubeleriyle lokal, otopark, spor okul, kurs ve sahalar, sosyal ve plaj tesisleri, sağlık hizmetleri merkezi ve bunlara benzer ticari müesseselerin dağıtım ve görevleri söylenen beyanlar kapsamında K.D.V'nin alanına dahildir (26). K.D.V Kanunu'nun 3065 sayılı 1/3'ün (g) maddesi gereğince, profesyonel futbol bölümlerinin K.D.V. konusuna tabi olan dağıtım ve görevleri şu şekilde belirtilmektedir: Maçların gelirleri, Spor toto-loto ve loto gol isim hakları hasılatları, spor malzemesi ve

hediyelik eşyadan elde edilen satışları, yayın haklarından gelen gelirleri, reklamlardan kazanılan gelirleri, diğer alanlardan elde edilen gelirler (27).

Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1/3'ün (c) maddesiyle verginin konusunu oluşturan işlemlerin belirlendiği profesyonel sporcuların katılımının olduğu sportif aktiviteler, müsabakalar, karşılaşmalar ve yarışmaların düzenlenmesi, gösterimi, KDV Kanunu konusu içinde yer almıştır (27).

Uzman sporcuların katılım gösterdiği futbol aktivitelerine yönelik düzenlenmiş olan biletler, Vergi Usul Kanunu'nun 213 sayılı hükümlerine elverişli olan ve biletlerin bedelini K.D.V.'ne göre tanımlanacaktır. Katma Değer Vergisi oranı, KDV Kanunu'nun 28. Maddesi uyarınca vergiye bağlı bulunan her bir muamele için %10 oranında hesaplanmıştır. Bakanlar Kurulu kararı gereğince 2002/4480 sayılı karar eki listelerde mevcut olanlar dışında olması şartıyla, vergiye bağlı muameleler için oran olarak %18 hesaplanmıştır. Bu oranı Bakanlar Kurulu dört katına kadar artırmaya ya da %1 oranına düşürmeye, yine bu oranlar içerisinde farklı mal ve görevler ile bazı varlıkların perakende aşaması için çeşitli vergi oranlarını saptamakla mükellefler (27).

Sporcu eğitime tazminatı, kiralama veya transfer bonservisi bedellerinin K.D.V'ye bağlı bulunup bulunmadığı konusunda da 55 seri numaralı K.D.V. Genel Tebliği izah edici önemde olup, bu tebliğde " Ticari özellikten ziyade aktivitelerin gerekli bir maddesi olarak görülen futbolcu kiralamaları ve transferleri mukabili kulüpler tarafından kazanılan ücretler, K.D.V. Kanunu'nun 1/3-g maddesi boyutunda kabul edilemeyeceğinden K.D.V' nin kapsamına girmemektedir" diye yer almaktadır (28). Bundan dolayı bu tarz aktiviteleri sebebiyle kulüplerin K.D.V. ödeme mecburiyeti olmamaktadır.

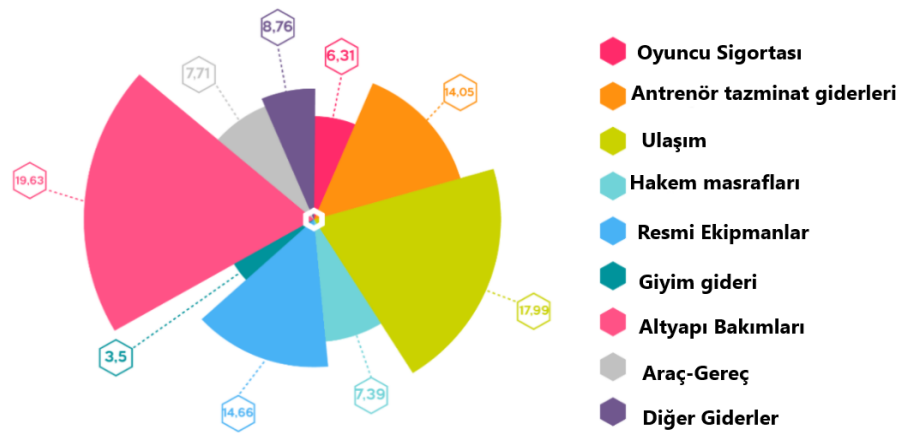
Başaran'a göre Türkiye'de bulunan yerleşik anonim şirketler ve spor kulüpleri tarafından yabancı ülkelerde bulunan spor kulüplerinde sporcunun oynama haklarının satış muameleleri veya kiralanması muameleleri ihracat kapsamına girmektedir. İhracat muafiyetinin sağladığı K.D.V.'nin 3065 sayılı kanunun 11'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendi gereğince, ihracat dağıtımları K.D.V.'den ayrı tutulmaktadır. Düşüncemize göre bu ayırım benzer aktivitelerinden dolayı meydana gelecek Damga Vergisi için de geçerli olmaktadır. Ayırımının uzman spor branşlarını da kapsamı dikkat çekmektedir. Spor kulüplerinin topluma fayda sağlayan dernek konumunda olması da verilecek vergi oranını da etkileyebilmektedir. Yani spor kulüplerinin toplama fayda sağlayan dernek konumuna olması durumunda bu kulüplere toplanan yardımlar, açıklanan kazancın ya da kurum gelirinin %5'i ile kısıtlı olmak kaydıyla vergi matrahından düşürülebilecektir (29).

Vergi düzeni bakımından spor kulüplerini ilgilendiren başka mühim hususta sponsor bulma girişimleridir. Sponsorluk, Türkiye'de 04.03.2004 tarihinde onaylanan 5105 sayılı Kanun (3289 sayılı Kanun'a 3. Madde eklenerek) ve GSGM'nün Sponsor Bulma Yönetmeliği ile legal bir hal almıştır. Sponsorluk harcamaları bu pencerede amatör spor branşlarının tümünü, uzman spor branşlarının %50'sini gelir vergisi mükellefi olan kulüpler kazançlarından (193 sayılı G.V.K'nın 89. maddesi) gereğince, kurumlar vergisiyle mükellef olan kulüpler de kendi kazancından (5422 sayılı K.V.K'nın 14/6.maddesi gereğince) düşürülebilecektir. Kayıtlı ve tabi olduğu federasyonun karşılaşmalarına katılım gösterdiğini doğrulayarak anlaşma yapan kulüpler de sponsor alma ayrıcalığına sahip olurlar (30).

3.5. Spor Kulüplerinin Amatör Faaliyetlerinin Gelir-Giderleri

Amatör faaliyet gösteren spor kulüpleri; yardım talebi gerekçesini belirterek içinde bulunulan yılın Ekim ayı sonuna kadar bulundukları yerin İl Müdürlüğü'ne veya Genel Müdürlüğe başvuruda bulunurlar. Başvurular İl Müdürlüklerince 15 Kasım'a kadar Genel Müdürlüğün ilgili birimlerine gönderilir. Genel Müdürlüğün bütçelerinde spor kulüplerinin aktiviteleriyle ilgili yer alan daha iyi şekil olarak sürdürülebilmeleri için yardım ödeneği (31);

- Spor araç, gereç ve ekipmanı,
- Tesislerin yapım, bakım ve onarımı,
- Tüzükteki amaçlar doğrultusunda eğitimsel, bilimsel, kültürel ve sanatsal aktiviteler,
- Sağlık ile ilgili hizmetler,
- Sigorta işlemleri ve sosyal güvenlik ile ilgili hizmetler,
- Kiralama ve buna benzer mecburi harcamalar da sarf etmek şartıyla İl Müdürlüklerince kulüplere nakdi ve aynı olarak yardımlar iletilebilir.

Şekil 2: Spor Kulüplerinin Giderleri (32)

Şekilde Amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin bütçelerinde kulüp giderlerinin yüzdelikleri gösterilmektedir.

Tablo:1: Kulüplerin gider tablosu

Futbolculara Ait Bilgiler	Adet	TFF'ye ödenen ücret	TFF'ye ödenen toplam ücret
Referans ve vize işlemleri ücreti	1	200 TL	200 TL
Masörün saha içine giriş kartının ücreti	1	30 TL	30 TL
Antrenörlerin saha içine giriş kartının ücreti	3	30 TL	90 TL
Antrenörlerin referans ücretleri	3	120 TL	360 TL
1990-1994 yılları arasında doğanların Filiz lisans ücreti	7	500 TL	3500 TL
1989 ve daha büyük doğumlu olanların Filiz lisans ücreti	4	1000 TL	4000 TL
18-22 yaşını tamamlayacağı zamana kadar yapacakları transferlerin futbolcunun yeni kulübü tarafınca eski kulübüne ödenecek ücret	5	3000 TL	15000 TL
23-25 yaşını tamamlayacağı zamana kadar yapacakları transferlerin futbolcunun yeni kulübü tarafınca eski kulübüne ödenecek ücret	4	1500 TL	6000 TL
1998 ve daha öncesi doğmuş olan futbolcular adına ASKF'ler den referans belgesine ödenecek ücret	4	350 TL	1400 TL
1998 ve daha öncesi doğmuş olan futbolcuların transfer işlemlerinde ayrı Türkiye ASKK'e tarafına ödenecek olan ücret	4	200 TL	800 TL
Yatırılmış Tescil ücreti	1	1500 TL	1500 TL
TOPLAM	34		29980 TL

Tablo 1 de görüldüğü gibi kurulum aşamasındaki harcamaları ve oyuncuların eski kulüplerine verilecek bedeller, kulüp referans bedelleri, tescil bedelleri, saha giriş bedelleri, lisans işlemleri ücret giderleri otuz dört ayrı kalem olarak toplam 29.980 lira tutarında maliyet hesaplanmıştır. Kurulacak olan takımlarda toplam gider miktarı oyuncuların yaş aralıklarına göre değişim gösterebileceğinin dikkate alınması gerektiği söylenebilir.

Tablo 2. Futbolcu ve Teknik Takımın Aylık Giderleri

	Bir Aylık Bedel	Ay Sayısı	Toplam
Teknik görevli bedeli	1000 TL	8 AY	8000 TL
Antrenör bedeli	600 TL	8 AY	4800 TL
Kaleci Antrenör bedeli	600 TL	8 AY	4800 TL
Masör bedeli	300 TL	8 AY	2400 TL
Malzemeci bedeli	300 TL	8 AY	2400 TL
Futbolcu bedeli (14 sporcu)	14*300 TL=4200 TL	8 AY	33600 TL
Futbolcu bedeli (10 sporcu)	10*400 TL=4000 TL	8 AY	32000 TL
Maliyeye ödenen KDV'nin %5	1980 TL	8 AY	15840 TL
TOPLAM			103840 TL

Tablo 2’de görüldüğü gibi teknik takım ve futbolcuların aylık harcamalarının sekiz aylık bir süre baz alınarak hesaplandığını ve bu bedellerin kurulması düşünülen takımda görev alacak teknik takım ve oyuncuların beklenti ve yeteneklerine göre değişiklik gösterebileceğini söylemekte fayda var.

2014-2015 Futbol Sezonu başlamadan hemen öncesinde kurulmuş olan amatör futbol kulübü, 3 Antrenör (1 Antrenör, 1 teknik direktör ve 1 kaleci Antrenörü), 24 futbolcu, 1 malzemeci ve 1 masör ile 8 ay gibi bir zaman baz alınarak bunlarla anlaşmaya varılmış olup ve aynı futbol sezonunda 10 takımlı 2. Amatör Küme Büyükler Ligi’nde karşılaşmalarına başlanmıştır. Kulübün kurulma süreci bir yıla yakın sürmüş olup bu süre zarfında ve dönem boyunca harcanan bazı maliyetler yukarıda tablo şeklinde kalem kalem belirtilmiştir (33).

Son olarak değerlendirecek olursak yeni kurulması düşünülen bir amatör futbol kulübünün 3 Antrenör, 24 futbolcu, 1 masör ve 1 malzemeci ile 8 ay gibi bir zaman zarfı için anlaşarak ve 18 maç yapılacak olan bir futbol sezonu içerisinde de aynı ilde olan deplasmanlı Amatör Küme Büyükler Ligi’nde karşılaşmalarını yaparak ve bu takımın kuruş giderleriyle beraber toplam maliyeti 191.849 Türk Lirasıdır (33).

*Yukarıda belirtilen iki tabloda kurulacak olan bir spor kulübüne örnek olması amacıyla kullanılmıştır.

Spor kulüplerinin gelir kalemleri şu şekilde sıralayabilir:

- Yayın haklarından elde edilen gelirler,
- Stadyumlardan kazanılan gelirler,
- Reklamlardan elde edilen gelirler,
- Sponsorluk alımlarından elde edilen gelirler,
- Futbol takımının performansına bağlı elde edilen gelirler,
- İsim haklarından elde edilen gelirler,
- Lisans ve Ticari ürünlerin isim haklarından elde edilen gelirler,
- TV isim haklarından elde edilen gelirler,
- Kültür ve Ticaret Merkezlerinin isim haklarından elde edilen gelirler,
- Yerel yönetimlerden alınan gelirler,
- Kamu kurum ve kuruluşlardan alınan gelirler,
- Üyelerden toplanan aidatlardan gelen gelirler,
- Yardım ve toplanan bağışlardan elde edilen gelirlerdir.

Amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin kamu desteği alabilmeleri ve üye sayılarını arttırarak idareci sorunu ve iktisadi sorunlar yaşamamak adına hedeflerinin doğrultusunda; yarışma sporlarının haricinde boş zamanları değerlendirme faaliyetleri arasında yer alan; kültür, çevre, gezi, sanat, piknik ve herkes için olan spor sağlıklı kalabilmek için spor, doğa yürüyüşleri, diğer sosyal faaliyetler ve buna benzer hususlara eğilimli olmak, Fair Play Politikasını gerçekleştirmeleri, kitaplık ve arşiv kurmaları, yönetim işlerinde erkek ve kadın lisanslı sporcuları istihdam etmeleri, sporcu aileleriyle gerçek ilişkiler kurmaları ve

sporcu ailelerinin yönetim işlerine katılmaları hususunda yönlendirilmeleri ve özendirilmelidirler. Bunun için üniversitelerdeki Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri alanında görev yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin üst birlikleri spor dalı federasyonları ile Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu işbirliği içinde olmalıdırlar (34).

Beden Eğitimi Öğretmenleri ve Spor Bilimcileri spor kulüplerine üye olmalı ve spor kulüplerinin tüm alanlardaki yönetim aşamalarına gönüllülük esasına göre katılmalıdırlar. Bu katılım, Beden Eğitimi Öğretmenleri ve Spor Bilimcileri ile spor kulüplerine iki taraflı olumlu yönde kazanım sağlayacaktır (34).

Sağlıklı ve kalıcı gelir kaynaklarına kavuşmaları açısından amatör faaliyet gösteren spor kulüpleri, şirket olma çalışmalarına yönlendirilmeli ve özendirilmelidirler. Gönüllük esasına göre çalışan insanların emekleri, zamanları ve maddi yardımlarına tutunan spor kulüpleri, finansal olarak şu kaynaklardan faydalanmanın yollarını geliştirmeleri gerekmektedir: Yöneticiler, sporcular, üyeler, sporcu aileleri, spor okulları, boş zamanları değerlendirmeye ilişkin sosyal aktiviteler, muhitin yaptığı bağışlar ve işletmenin gelirleri (35).

Amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinde kadın yönetici, kadın sporcu ve kadın üye sayılarının artırılmasına ve kulübün halka dayandırılmasına gayret edilmelidir. Spor kulüplerinin halka dayandırılmasına ilişkin olarak boş zamanları değerlendirme aktivitelerinin etkisi ciddi boyutta olmaktadır ve olacaktır. Boş zamanları değerlendirme aktivitelerinin toplumların, ulusların ve insanların birbirleriyle yakınlaşmasına, birlikte yaşamalarına, paylaşmalarına, sevgiye, güvene, dostluğa ve barışa pozitif katkılar sağladığından dolayı spor kulüplerinin,

bir bilim dalı haline gelmiş olan bu alana da yönelmeleri gerektiği itina ile anlatılmalıdır (35).

Boş zamanları değerlendirme aktiviteleriyle halk ile birleşmeye çalışacak olan spor kulüplerinin erkek-kadın sporcu sayılarında, erkek-kadın üye sayılarında ve ekonomik güçlerinde artış olacak, yönetimden kaynaklanan sıkıntılarda azalma olacaktır. Halka ve sporcu ailelerine tutundukları takdirde, amatör faaliyet gösteren spor kulüpleri, kapanma sürecine girmeyecekler, güçleri, huzurları ve sportif başarıları çok olacaktır. Böylece spor kulüpleri güçlü, sağlıklı uzun ömürlü veya sınırsız olacaktır. Bu denli güçlenen spor kulüplerinden de şüphesiz benzer şekilde güçlü olan demokratik ve özerk spor dalı federasyonları meydana gelecektir (35).

Tablo 3: SGM 2015-2019 Stratejik Planında Belirtilen Bütçelerin Dağılımı

Amaç ve Hedefler	2015	2016	2017	2018	2019
Kurumsal kapasiteyi geliştirmek	400.000.000	424.000.000	450.000.000	477.000.000	505.000.000
Personelin niteliğini arttırmak, alt yapı ve kurumsal kültürü geliştirmek	400.000.000	424.000.000	450.000.000	477.000.000	505.000.000
Sportif katılımı arttırmak	250.000.000	265.000.000	280.000.000	297.000.000	315.000.000
Her yaştaki öğrencinin spor yapmasını sağlamak	50.000.000	53.000.000	56.000.000	60.000.000	63.000.000
Engellilerin spor yapabilmesi için olanakları arttırmak	10.000.000	10.600.000	11.200.000	11.800.000	12.500.000
Spor bilinci oluşturmak ve alışkanlığını geliştirmek	160.000.000	170.000.000	180.000.000	191.000.000	202.000.000
Spor kulüplerinin yapısını güçlendirmek	30.000.000	31.400.000	32.800.000	34.200.000	37.500.000
Sportif başarıyı arttırmak	70.000.000	74.000.000	78.000.000	83.000.000	88.000.000
Yetenekli sporcuları tespit etmek ve sporla ilgilenmelerini sağlamak	20.000.000	21.200.000	22.400.000	23.600.000	25.000.000
Başarılı sporcular için olanakları arttırmak	50.000.000	52.800.000	55.600.000	59.400.000	63.000.000
Uluslararası standartlara uygun tesis yapımı ve işletilmesini geliştirmek	900.000.000	954.000.000	1.011.000.000	1.071.000.000	1.136.000.000
Spor tesislerinin uygun yerlere inşa edilmesini sağlamak	600.000.000	636.000.000	674.000.000	714.000.000	757.000.000
Spor tesislerinin verimli ve etkin bir şekilde yönetilmesini sağlamak	300.000.000	318.000.000	337.000.000	357.000.000	379.000.000
Stratejik hedefler için kullanılacak tahmini ödenek toplamı	1.620.000.000	1.717.000.000	1.819.000.000	1.928.000.000	2.044.000.000

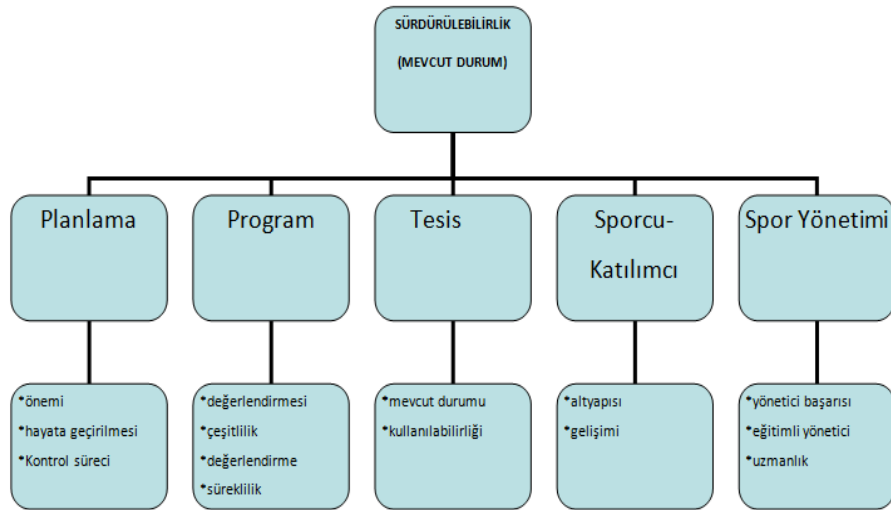
Yukarıda tabloda 2015 yılından 2019 yılına kadar devlet tarafından spora ayrılan bütçeler yer almaktadır. Ancak bu oranlar spor için kurulacak olan merkezler ve gerekli araç gereçler için yetersiz kalmaktadır. Bu da demek oluyor ki

mevcut hükümetin spora daha fazla bütçe ayırması, kaynak temin etmesi ve bu konuyu kapsayan yasal düzenlemeler yapması gerekmektedir (36).

3.6. Spor Kulüplerinde Amatör Faaliyetlerin Finansmanı

İnsanların geleceğe yönelik belirsiz durumlara rağmen nasıl bir tercih yapacağı konusu finans kapsamına girmekte olup, insanların birçok amaç istikametinde de kıt kaynaklara rağmen nasıl alternatif kullanımlar yaptığını araştıran ekonomik ve sosyal bir bilimdir.

Sporun geçirmiş olduğu süreçler ve endüstri haline gelmesi göz önüne getirildiğinde spor kulüplerinin finansal açıdan sürdürülebilir olmasının öneminin yükseldiği söylenebilir. Spor örgütlerinin oluşması ne kadar etkin olursa olsun, ne kadar nitelikli sporcular yetiştirseler dahi iyi bir finansal yönetimlerinin olmaması durumunda ve bu finansal yönetimi sürdürülebilir kılmadıkları sürece varlıklarını koruyabilmeleri çok zor olabilmektedir (37).

Şekil 3: Kulüplerde Spor Programlarının Sürdürülebilirliği (38)

Sporun finanse edilmesi ve bu finansın sürdürülebilirliğinin sağlanması bakımından yerli kaynakların kıt olmasının yanında yabancı kaynakların bu konuyu biraz daha ayrıntılı olarak ele aldığı söylenebilir. Steward'a göre spor sektöründe artık milyon dolarların söz konusu olduğu ve bu finansal olaylardan yöneticilerin haberdar olmama veya sorumluluk almama gibi bir şansları yoktur. Bu düşünce ışığında Steward'a göre finansal konular spor kulübü yönetiminin en önemli temel taşlarındandır ve bundan dolayı şu maddelere dikkat etmeleri gerekir;

- Finansal kayıtları disiplinli bir şekilde tutmak
- Finansal planlar ve bu konuda gerçek bütçeler yapmak
- Gelir ve gider harcamalarını denetlemek
- Yeterli nakit akışını hazırda tutmak
- Kulübün varlıkları aracılığı ile kaynak sağlamak
- Borç miktarlarını düzenli olarak kontrol altında tutmak

Yukarıda belirtilen durumların aksi söz konusu olduğunda spor kulübünün zayıf bir finansal yönetimi sonucu meydana gelecek sıkıntılar ise şu şekildedir;

- Spor kulübünde otorite kaybı
- Performansları ölçememe
- Gelir kaynaklarında yaşanacak kayıplar
- Borç miktarlarında yaşanacak artışlar
- Gider harcamalarında artışlar
- Nakit kaynakların yetersizliği
- Yönetim ve işletme aksaklıkları
- Likidasyon (kulübe ait varlıkların nakite çevrilememesi) (39).

Spor kulübünün bir hedefinin olması gerekir. Ardından bu hedef doğrultusunda spor kulübüne finansman ve fon temininin sağlanması gerekmektedir. Ancak buradaki mühim soru finansmanın ne şekilde sağlanacağı konusudur. Spor finansmanı ticari olan ve ticari olmayan diye iki başlık altında incelenebilir.

Ticari olan finansmanlar; yabancı kaynaklar, öz kaynaklar, oto finansman, sermaye artışı, finansman bonoları, repo, krediler diye örneklendirilebilir.

Ticari olmayan finansman türleri de; bağışlar, yardımlar, üye aidatları, reklam, sponsorluk, aile fertleri ve arkadaşlar, tesis ve saha kiralari, bon servis bedelleri ve daha birçok benzer şekilde örneklendirilebilir (40).

Esasen incelendiğinde amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin finansman sağlamakdan daha çok bu finans kaynaklarını sürdürebilir kılma hususunda sorunlar yaşadığı göz önünde bulundurularak aşağıdakiler gibi bazı uyarlamalar uygulanabilir.

- Yapılacak Olan Organizasyonu Pazarlama Çalışmaları
- Kaynak ve Mevki Paylaşma Çalışmaları
- Mevcut Bütçede Kendi Yerini Alma Çalışmaları
- Aynı Hedefleri Olan Faaliyetlerle İşbirliği veya Hizmet Paylaşımı
- Hibe Bulmak İçin Yapılan Başvuru Çalışmaları
- İnsan Kaynaklarından Faydalanmaya Yönelik Çalışmaları
- Aynı Sermaye Desteği Bulma Konusundaki Çalışmalar
- Fon Yerleştirme ve Geliştirmeye Yönelik Çalışmalar

- Üçüncü Parti Fonlama Çalışmalarını Takip Etmek
- Hizmet Kapsamında Gelir Sağlama Çalışmaları
- Kamu Kaynaklarından Faydalanma Çalışmaları
- Bağışları Garanti Altına Alma ve Planlı Hale Getirme Çalışmaları
- Üye Aidatları Düzenli Olarak Almak ve Ödemelerin Düzenli Yapılmasını Sağlama Çalışmaları
- Ticari İşletme Olma Planı Yapma Çalışmaları (40)

4. GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın hipotezleri, varsayımı ve sınırlılıkları, evreni ve örnekleme, verilerin toplanması ve analizi ile geçerlilik ve güvenilirlik analizine yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırma modeli kapsamında 5 ana hipotez geliştirilmiştir. Araştırma için oluşturulan hipotezler aşağıda belirtilmiştir.

H1: Amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin gelir finansman durum düzeyleri ile spor kulüp türleri arasında anlamlı farklılık vardır.

H2: Amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin gider finansman durum düzeyleri ile spor kulüp türleri arasında anlamlı farklılık vardır.

H3: Amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin gelir finansman durum düzeyleri ile spor kulübünün bulunduğu yer arasında anlamlı farklılık vardır.

H4: Amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin gider finansman durum düzeyleri ile spor kulübünün bulunduğu yer arasında anlamlı farklılık vardır.

H5: Amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin gelir gider durum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

4.2. Araştırmanın Varsayımları ve Sınırlılıkları

Araştırmada Elazığ ilindeki amatör faaliyet gösteren spor kulüpleri örneklem alınarak incelenmiştir. Araştırmanın sadece Elazığ ilindeki spor kulüplerini kapsammasının sebebi, hem çeşitli spor kulüplerine ulaşmak hem de araştırma sınırlarını dar tutarak birbirlerine yakın spor kulüplerinden geri dönüş almaktır.

Araştırmanın varsayımları şu şekildedir;

- Bu araştırmada Elazığ ilindeki spor kulüpleri yöneticilerinin amatör faaliyetlerinin finansmanı ile ilgili düşüncelerini gerçekçi bir biçimde tespit edileceği düşünülmektedir.
- Araştırmaya kaynaklık eden amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin yöneticileri anket sorularını doğru olarak algıladıkları ve doğru yanıtlar verdikleri anlaşılmıştır.

Araştırmanın sınırlılıkları şu şekildedir;

- Araştırmamızda sadece Elazığ ilindeki amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin veri sağlandığı için elde edilen bulgular ancak Elazığ ili için genellenebilir.
- Araştırmamızda elde edilen bulguların amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin tamamına genelleştirilmesi açısından da bazı sınırlılıklar içermektedir.
- Araştırma sonuçları veri toplama aracı ile sınırlıdır.

4.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Elazığ Valiliği İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğüne bağlı 164 spor kulübü oluştururken örneklemi 164 spor kulübünün yöneticileri oluşturmaktadır.

Basit Tesadüfi Örneklem yönteminin kullanıldığı araştırmanın amaçlarına en uygun örneklem hacminin belirlenebilmesi için; n, örneklem hacmi; N, evren hacmi; t, güvenilirlik düzeyine ait tablo değeri, p ve q sırasıyla ilgilenilen olayın

görölme ve görölmemeye olasılıkları ve d, duyarlılık düzeyi olmak üzere Cochran Formölü kullanılmıştır (41).

Örnekleme Hacmi

$$n = N.(t^2.p.q) / (d^2.(N-1) + (t^2.p.q))$$

Buradan hareketle Evren büyüklüğü kulüplerin %100'ne ulaşılması planlandığından (N):164 olarak alınmıştır. Ancak 2020 yılında tüm dünyayı etkisine alan Covid-19 salgını ülkemizi de önemli ölçüde etkilemiştir. Bu sebepten ötürü yapılacak çalışmanın hem gönüllük esasına dayanması ve hem de Covid-19 salgının yol açtığı etkenler nedeniyle 75 gönüllü spor kulübünün yönetici konumundaki şahıslar üzerinde anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Bu büyüklükteki bir örneklem büyüklüğünün %95 güven düzeyinde evreni temsil gücünün olacağı söylenebilir.

4.4. Araştırma Verilerinin Toplanması ve Analizi

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Literatür taraması sonucunda düzenlenen anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, kulüplerle ilgili bilgi formu (kulüp türü, üye sayısı, kulübün bulunduğu yer) oluşturmuştur. İkinci bölümde spor kulüplerinin gelir gider harcamalarına ilişkin sorulara yer verilmiştir.

Anket soruları ile ilgili 30 amatör faaliyet gösteren spor kulübü üzerinde pilot çalışma yapılarak soruların geçerliliği ve güvenilirliği test edildikten sonra anket çalışmasına devam edilmiştir.

Araştırmanın amacına yönelik olan Amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin gelir tablosundan esinlenerek oluşturulan 27 sorudan oluşan 2 likertli (evet, hayır) yöntem kullanılarak ölçülmüştür.

Verilerin değerlendirilmesi için öncelikle normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmış, normal dağılım gösterdiği görülmüştür. Bu nedenle parametrik analiz yöntemleri tercih edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 24.0 paket programı kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri olarak frekans, yüzde, ortalama, standart sapma kullanılmıştır. Elazığ ilindeki spor kulüplerinde amatör faaliyetlerin finansmanına ilişkin anlamlı bir farklılığın olup olmadığını tespit etmek amacıyla değişkenler arasında Anova ve korelasyon analizi yapılarak sonuçlar yorumlanmıştır.

4.5. Geçerlilik ve Güvenirlik Analizi

Araştırma verilerinin tutarlılığını ölçmek amacıyla güvenilirlik analiz yapılmıştır. Güvenilirlik analizi için Cronbach's Alfa katsayısı kullanılmıştır.

Cronbach's Alfa Katsayısının değerlendirilmesinde uyulan değerlendirme ölçütü (42):

- $0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir.
- $0,41 \leq \alpha < 0,60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir.
- $0,61 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek orta gvenirliktedir.
- $0,81 \leq \alpha < 1,00$ ise ölçek yüksek gvenirliktedir.

Araştırmada kullanılan sosyal girişimcilik lği için güvenilirlik sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Güvenirlik ve geçerlilik Analizi

lğin Adı	Cronbach Alfa
Finansal Giderlere İlişkin Sorular	0,608
Finansal Gelirlere İlişkin Sorular	0,795
Finansal Giderlere İlişkin Sorular	0,601
Finansal Gelirlere İlişkin Sorular	0,725

Cronbach Alfa değerleri; güvenirlik analizinde finansal giderlere ilişkin sorular 0,608, finansal gelirlere ilişkin sorular 0,795 olarak, geçerlilik analizinde de finansal giderlere ilişkin sorular 0,601, finansal gelirlere ilişkin sorular da 0,725 olarak hesaplanmıştır. Cronbach Alfa değerleri sonuçlarına göre; Amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin finansal durumlarına ilişkin anketin orta güvenirlikte olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5. BULGULAR

5.1. Kulüp Türüne İlişkin Bulgular

Tablo 5. Kulüp Türlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Kulüp Türü	N	%
Spor kulübü	37	49,3
İhtisas spor kulübü	13	17,3
Müessese spor kulübü	18	24,0
Okul kulübü	7	9,3
Toplam	75	100

Araştırmaya katılan 75 kulübün kulüp türü olarak %49,3'ü spor kulübü, %17,3'ü ihtisas spor kulübü, %24,0'ı müessese spor kulübü ve %9,3'ü okul kulübü olarak kayıtlı olduklarını ifade etmiştir.

5.2. Üye Sayısına İlişkin Bulgular

Tablo 6: Kulüplerin Üye Sayısına İlişkin Frekans ve Yüzde Değerler

Üye Sayısı	N	%
16	4	5,3
17	3	4,0
18	2	2,7
19	2	2,7
20	6	8,0
21	2	2,7
24	1	1,3
25	7	9,3
29	1	1,3
30	3	4,0
32	1	1,3
34	3	4,0
35	5	6,7
36	1	1,3
37	2	2,7
40	3	4,0
45	1	1,3
50	8	10,7
53	1	1,3
55	4	5,3
57	1	1,3
60	4	5,3
65	2	2,7
70	3	4,0
80	1	1,3
106	2	2,7
160	1	1,3
280	1	1,3
Toplam	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerinin %41,3'ü 16-30 arası, %32,2'si 32-50 arası, %21,2'si 53-80 arası ve %5,3'ü 106-280 arası üyeye sahip oldukları tespit edilmiştir.
- Üye sayıları arttırılarak kulübe ödenen aidatlarda da artış olacağından dolayı buna yönelik çalışmalar yapılabilir.

5.3. Kulübün Bulunduğu Yere İlişkin Bulgular

Tablo 7. Kulübün Bulunduğu Yere İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Kulübün Bulunduğu Yer	N	%
İl merkezi	61	81,3
İlçe merkezi	14	18,7
Toplam	75	100

Araştırmaya katılan kulüplerin %81,3'ü bulundukları yer olarak il merkezinde olduğu ifade ederken %18,7'si ilçe merkezinde yer aldıklarını ifade etmiştir.

Tablo 8. Gelir-Giderlere İlişkin Veriler

Gelir Gidere İlişkin Veriler							
Gelir	N	Evet	Hayır	Gider	N	Evet	Hayır
Kasa Geliri	75	17	58	Önceki Yıldan Devren Borç	75	18	57
Banka Geliri	75	17	58	Genel Giderler	75	57	18
Alacak Geliri	75	10	65	Personel Gideri	75	11	64
Üye Ödeneklerinden Gelen Gelir	75	44	31	Kültür, Sanat ve Spor Giderleri	75	3	44
Yurt Dışından Alınan Yardım Geliri	75	7	68	Eğitim ve Araştırma Gideri	75	7	68
Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Alınan Yardım Geliri	75	61	14	Sağlık Gideri	75	61	14
Bağış Geliri	75	45	30	Sosyal Hizmet Gideri	75	45	30
Yardım Geliri	75	38	37	Çevre Gideri	75	38	37
İktisadi İşletme Geliri	75	4	71	Ekonomik, Sosyal ve Toplumsal Kalkınma Gideri	75	4	71
Finansal Gelir	75	19	56	Hukuk ve İnsan Kaynakları Gideri	75	12	63
Kira Geliri	75	7	68	Hayır Yardımları Gideri	75	30	45
Sponsor Geliri	75	27	38	Uluslararası faaliyet gideri	75	26	69
Reklam Geliri	75	45	30	Diğer giderler	75	63	12
Diğer Gelirler	75	23	52				

- Araştırmaya katılan kulüplerin gelir gider verilerini incelediğimizde gelir- gider dengesinin sağlanmadığını söylemek mümkündür.
- Bunun daha iyi analiz edilebilmesi amacıyla her bir gelir gider kaleminin frekans ve yüzde ortalamaları da alınarak aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir.

Tablo 9. Önceki Yıldan Devreden Borcunuz Var mı?

	N	%
EVET	18	24,0
HAYIR	57	76,0
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %24,0'ı önceki yıldan kalan borçlarının olduğunu ifade etmiştir.
- Buda kulüplerin sürekli devam eden bir borç ile yüz yüze kalmasına ve faaliyetlerin finansal açıdan dolayı aksamasına neden olmaktadır.

Tablo 10. Genel Giderleriniz Var mı?

	N	%
EVET	57	76,0
HAYIR	18	24,0
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %76,0'ı genel giderlerinin olduğunu ifade etmiştir.
- Bu giderlerin kendi kulüp bütçelerinden karşılanması zaten kısıtlı olan bütçelerine negatif yönde yansımaktadır.

Tablo 11. Personel Gideriniz Var mı?

	N	%
EVET	11	14,7
HAYIR	64	85,3
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %14,7'si personel giderlerinin olduğunu ifade etmiştir.
- Personel giderlerinin olmaması kulüp üyelerinin gönüllülük esasına dayanarak kendilerinin görev almasıdır.

Tablo 12. Kültür, Sanat ve Spor Giderleriniz Var mı?

	N	%
EVET	31	41,3
HAYIR	44	58,7
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %41,3'ü Kültür, sanat ve spor giderlerinin olduğunu ifade etmiştir.
- Kültür, sanat ve spor için yeterli bütçe sağlanabilirse eğer hem spora katılım da hem de sporla sanat ve kültürün arasındaki bağların kuvvetleneceği büyük ihtimaldir.

Tablo 13. Eğitim ve Araştırma Gideriniz Var mı?

	N	%
EVET	7	9,3
HAYIR	68	90,7
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %9,3'ü Eğitim ve araştırma giderlerinin olduğunu ifade etmiştir.
- Bu konuda yapılacak harcamalarda ileride hem kulübün gelişmesi için hem de kalifiye sporcu yetiştirme açısından kulübe artıları olacaktır.

Tablo 14: Sağlık Gideriniz Var mı?

	N	%
EVET	61	81,3
HAYIR	14	18,7
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %81,3'ü sağlık giderlerinin olduğunu ifade etmiştir.
- Sağlık malzemelerinin kulüp bütçesinden değil de ASKF veya sağlık bakanlığı tarafından karşılanması durumunda sağlık giderleri kulübe yük olmaktan çıkacaktır.

Tablo 15. Sosyal Hizmet Gideriniz Var mı?

	N	%
EVET	45	60,0
HAYIR	30	40,0
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %60,0'ı sosyal hizmet giderlerinin olduğunu ifade etmiştir.
- Kulüplerinde sosyal hizmetler konusunda harcama yapması kulübün imajı bakımından olumlu olarak değerlendirilebilir.

Tablo 16. Çevre (Doğa ve Hayvan Koruma) Gideriniz Var mı?

	N	%
EVET	38	50,7
HAYIR	37	49,3
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %50,7'si çevre giderlerinin olduğunu ifade etmiştir.
- Mevcut bulunan diğer bütün kurum ve kuruluşlar gibi spor kulüplerinin de çevre koruma adına bir harcama kaleminin olması şart hale gelmiştir ve bu tür harcamaların kulüp imajı bakımından da artıları olacaktır.

Tablo 17. Ekonomik, Sosyal ve Toplumsal Kalkınma Gideriniz Var mı?

	N	%
EVET	4	5,3
HAYIR	71	94,7
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %5,3'ü ekonomik, sosyal ve toplumsal kalkınma giderlerinin olduğunu ifade etmiştir.
- Ekonomik, sosyal ve toplumsal kalkınmaya genel olarak kulüplerin daha fazla katkısının olması lazımken bütçe yetersizliğinden dolayı bu konuda istihdam sağlamaları çok düşüktür.

Tablo 18. Hukuk ve İnsana Kaynakları Gideriniz Var mı?

	N	%
EVET	12	16,0
HAYIR	63	84,0
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %16,0'ı hukuk ve insan kaynakları giderlerinin olduğunu ifade etmiştir.
- Bu konuda spor kulüplerinin dışarı ile irtibatının az olması veya üye sayısının az olmasından kaynaklı harcama çok düşük oranlardadır. Gerekli adımlar atılarak hem hukuki işlemler için hem de insan kaynakları için gerekli bütçeler oluşturulmalıdır.

Tablo 19. Hayır Yardımları Gideriniz Var mı?

	N	%
EVET	30	40,0
HAYIR	45	60,0
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %40,0'ı hayır yardımı giderlerinin olduğunu ifade etmiştir.
- Spor kulüplerinin hayır giderlerinin olması hem kulüp imajı bakımından hem de çevre halkının gerektiğinde kulübe destek sağlamaları bakımından oldukça önemli bir kalemdir.

Tablo 20. Uluslararası faaliyet gideriniz var mı?

	N	%
EVET	26	34,7
HAYIR	49	65,3
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %34,7'si uluslararası faaliyet giderlerinin olduğunu ifade etmiştir.
- Kulüpler uluslararası müsabakalara sporcularını gönderirken gerekli harcamaları kendi bütçelerinden yaptıklarından dolayı ve bu durumun başarısızlıkla sonuçlanması neticesinde kulübe yük olmakta ve bir dahaki müsabakalara çekimser kalmalarına yol açmaktadır.

Tablo 21. Diğer Giderleriniz Var mı?

	N	%
EVET	63	84,0
HAYIR	12	16,0
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %84,0'ı diğer giderlerinin olduğunu ve bunların ulaşım, yemek ve konaklama gideri olduğunu ifade etmiştir.
- Bu kalemde de en azından konaklama, yemek ve ulaşım gibi harcamalar için dışardan bir kaynak sağlanırsa kulüplerin bu konudaki yükü hafiflemiş olur ve daha çok müsabakaya gitme fırsatları da artmış olur.

Tablo 22. Kasa Geliriniz Var mı?

	N	%
EVET	17	22,7
HAYIR	58	77,3
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %77,3'ü kasa gelirlerinin olmadığını ifade etmiştir.
- Kulüpler gelir olarak genel itibari ile bir sıkıntı yaşamaktadır. Bunların başında da kasa gelirlerinin olmaması yer almaktadır.
- Bu tablodan da anlaşıldığı gibi kulüpler varlıklarını ya hiç kaynakları olmadan ya da borçlu olarak devam ettirmektedirler.

Tablo 23. Banka geliriniz var mı?

	N	%
EVET	17	22,7
HAYIR	58	77,3
TOPLAM	75	100

- Araştırma katılan kulüplerin %77,3'ü banka gelirlerinin olmadığını ifade etmiştir.
- Kulüplerin banka gelirlerinin olmaması da kulüplerin yüzleşmek zorunda olduğu başka bir finansal sıkıntıdır ve bunların hepsi kulüp faaliyetlerinin aksamasına veya yapılamamasına neden olmaktadır.

Tablo 24. Alacak Geliriniz Var mı?

	N	%
EVET	10	13,3
HAYIR	65	86,7
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %86,7'si alacak gelirlerinin olmadığını ifade etmiştir.

- Kulüplerin geneli dernek statüsünde kuruldukları için genelde kendilerine ait bir mal varlıkları olmadığından dolayı alacakları da yoktur.

Tablo 25. Üye Ödeneklerinden Gelen Geliriniz Var mı?

	N	%
EVET	44	58,7
HAYIR	31	41,3
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %58,7'si üye aidatlarından gelen gelirlerinin olduğunu ifade etmiştir.
- Gerek kulüplerin üye sayıları arttırılarak gerekse üyelere aidatların düzenli olarak toplanmasıyla bu kalem arttırılabilir ve kulübe düzenli bir gelir sağlanabilir.

Tablo 26. Yurt Dışından Alınan Yardım Geliriniz Var mı?

	N	%
EVET	7	9,3
HAYIR	68	90,7
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %90,7'si yurt dışından alınan yardım gelirlerinin olmadığını ifade etmiştir.
- Yurt dışından kulübü destekleyebilecek şahıslara veya kurumlara ulaşarak bu konuda kulübe bir gelir kaynağı sağlanabilir.

Tablo 27. Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Alınan Yardım Geliriniz Var mı?

	N	%
EVET	61	81,3
HAYIR	14	18,7
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %81,3'ü kamu kurum ve kuruluşlarından alınan yardım gelirlerinin olduğunu ifade etmiştir.

- Sene başında Belediye veya ASKF tarafından verilen bütçenin yetersiz olduğu kulüplerin durumundan da anlaşılmaktadır.
- Amatör faaliyetlerin desteklenmesi bakımından bu konuda yasal düzenlemelerde bulunulabilir ve bu ödenek arttırılabilir.

Tablo 28. Bağış Geliriniz Var mı?

	N	%
EVET	45	60,0
HAYIR	30	40,0
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %60,0'ı bağış gelirlerinin olduğunu ifade etmiştir.
- Dernekler kar amaçlı kurulmadığından dolayı varlıklarını sürdürebilmek ve amaçlarını gerçekleştirmek adına dışardan bağış almaktadır ve bu bağışlar neredeyse kulüplerin sayılı gelir kaynaklarındandır.
- Kulüplerde bağış konusunda daha fazla çalışma yapılabilir.

Tablo 29. Yardım Geliriniz Var mı?

	N	%
EVET	38	50,7
HAYIR	37	49,3
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %50,7'si yardım gelirlerinin olduğunu ifade etmiştir.
- Kulüpler için yapılan yardımlarda büyük önem arz etmektedir. Bu konuda da gerekli çalışmalar yapılırsa (yardım geceleri gibi) kulüp

için daha büyük yardımlar elde edilecektir ki buda kulüplerin yararınadır.

Tablo 30. İktisadi İşletme Geliriniz Var mı?

	N	%
EVET	4	5,3
HAYIR	71	94,7
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %97,4'ü iktisadi işletme gelirlerinin olmadığını ifade etmiştir.
- Kulüplerin dernek konumundan dolayı kar amacı gütmeyen kuruluşlar olarak kurulması ve bu durumdan dolayı büyük çoğunlukla iktisadi işletmeleri yoktur ve bu kalem den elde ettikleri bir gelirleri de yoktur.

Tablo 31. Finansal Geliriniz Var mı?

	N	%
EVET	19	25,3
HAYIR	56	74,7
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %74,7'si finansal gelirlerinin olmadığını ifade etmiştir.
- Genel itibari ile kulüplerin temel sorunlarının en başında yer alan ve hatta en önemlisi olan finansal bir kayplarının olmamasıdır.
- Bu durum kulübün gelişmesini ve faaliyetlerini sürdürmesini olumsuz etkilemektedir.

Tablo 32. Kira Geliriniz Var mı?

	N	%
EVET	7	9,3
HAYIR	68	90,7
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %90,7'si kira gelirlerinin olmadığını ifade etmiştir.
- Kulüplerin geneli ticari işletme olmadığından mal varlıkları yoktur dolayısıyla kira gelirleri de yoktur.

Tablo 33. Sponsor Geliriniz Var mı?

	N	%
EVET	37	49,3
HAYIR	38	50,7
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %50,7'si Sponsor gelirlerinin olduğunu ifade etmiştir.
- Sponsorluk üzerinde durulması gereken büyük getirileri olan çok önemli bir konudur. Bu konuda çalışmalar yapılırsa kulüplerin tüm ihtiyaçlarını karşılayacak nakdi destekler sağlanabilir ve bu konu göz ardı edilmeyecek kadar önemlidir.

Tablo 34. Reklam Geliriniz Var mı?

	N	%
EVET	45	60,0
HAYIR	30	40,00
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin %60,0'ı reklam gelirlerinin olduğunu ifade etmiştir.

- Reklam gelirleri genellikle forma temini olarak kalmaktadır ve kulüplerin reklam konusunda daha iyi çalışmalar yaparak kendilerine bu kalemden de gelir kaynağı oluşturmaları oldukça elzemdir.

Tablo 35. Diğer Gelirleriniz Var mı?

	N	%
EVET	23	30,7
HAYIR	52	69,3
TOPLAM	75	100

- Araştırmaya katılan kulüplerin % 69,3'ü diğer gelirlerinin olmadığını ifade etmiştir.
- Diğer gelirler olarak yarışmalara katılım ücretleri gibi ulaşım veya konaklama gibi konularda destekler alınabilir otel ve araç firmalarıyla görüşmeler sağlanabilir.
- Buda kulüplere ciddi bir şekilde fayda sağlama birlikte bütçe açığı oluşturmaktan da çıkar.

Tablo 36. Gelir Ortalaması İle Kulübün Bulunduğu Yer Arasındaki Bulgular

Kulübün Bulunduğu Yer	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
İl Merkezi	1,66	0,19
İlçe Merkezi	1,61	0,17

- Tabloda kulübün bulunduğu yere bağlı olarak kulüp gelirlerinin il merkezinde daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo 37. Gider Ortalaması İle Kulübün Bulunduğu Yer Arasındaki Bulgular

Kulübün Bulunduğu Yer	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
İl Merkezi	1,60	0,16
İlçe Merkezi	1,63	0,12

- Tabloda kulübün bulunduğu yere bağlı olarak kulüp giderlerinin ilçe merkezinde daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo 38. Kulüp Türlerinin Gelir Durumuna Yönelik Tek Yönlü (One Way) Varyans Analizi Sonuçları

	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Spor Kulübü	37	1.73	0.27	6.99	
İhtisas Spor Kulübü	13	1.59	0.35		
Müessese Spor Kulübü	18	1.52	0.43		
Okul Kulübü	7	1.70	0.78		

*p<0.05

- Analiz sonucuna göre amatör faaliyet gösteren spor kulübünün gelir durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$, H_1 kabul). Ortalama puanlar incelendiğinde spor kulüplerinin diğer kulüp türlerine göre gelir ortalamasının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 39. Kulüp Türlerinin Gider Durumuna Yönelik Tek Yönlü (One Way) Varyans Analizi Sonuçları

	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Spor Kulübü	37	1.68	0.13	7.29	
İhtisas Spor Kulübü	13	1.53	0.18		
Müessese Spor Kulübü	18	1.51	0.12		
Okul Kulübü	7	1.64	0.15		

*p<0.05

- Analiz sonucuna göre amatör faaliyet gösteren spor kulübünün gider durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$, H_2 kabul). Ortalama puanlar incelendiğinde spor kulüplerinin diğer kulüp türlerine göre gider ortalamasının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 40. Kulübün Bulunduğu Yere Göre Gelir –Giderlerine İlişkin t-Testi Sonuçları

	Değişkenler	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Gelir	İl Merkezi	61	1.66	0.19		
	İlçe Merkezi	14	1.61	0.17		
Gider	İl Merkezi	61	1.60	0.16		
	İlçe Merkezi	14	1.63	0.12		

*p<0.05

- Analiz sonucuna göre spor kulübü gelir ve giderleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$, H_3 - H_4 Kabul). Ortalama puanlar incelendiğinde gelir durumunda il merkezinin, gider durumunda ise ilçe merkezinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 41. Gelir İle Gider Arasında Hesaplanan Korelasyon Katsayıları ve İlgili Test Sonuçları

		Gelir	Gider
Gelir	Pearson Correlation	1	,820**
	Sig. (2. tailed)		,000
	N	75	75
Gider	Pearson Correlation	,820	1
	Sig. (2. tailed)	,000	
	N	75	75

**. Correlation is significant at the 0.01. level (2. tailed)

- Gelir ile gider arasındaki pearson korelasyon katsayısı $r=0.820$ olarak bulunmuştur.
- Elde edilen katsayının anlamlılık testinde kullanılacak p değeri de 0.000 olarak elde edilmiştir. Bu p değeri korelasyon katsayısının anlamlı olduğunu göstermektedir.
- Bu sonuçlara göre gelir ve gider arasında pozitif yönde bir ilişki olduğunu söyleyebiliriz. Amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin gelir gider durum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0.05$, H_5 kabul).

6. TARTIŞMA

Araştırmada öncelikle, amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin kulüp türlerine ilişkin frekans ve yüzde değerlerine yer verilmiştir. Böylelikle amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin kulüp türünün frekans ve yüzde değerlerine ulaşılmıştır. Daha sonra ise spor kulüplerinin bulunduğu yere ilişkin frekans ve yüzde değerlerine yer verilmiş olup kulübün bulunduğu yer ile finansman durum düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı adına analizler yapılmıştır.

Elazığ ilindeki spor kulüplerinin amatör faaliyetlerinin finansman durumlarını spor kulüp türüne göre genel olarak değerlendirecek olursak;

- Kulüp türü olarak %49,3'ü spor kulübü, %17,3'ü ihtisas spor kulübü, %24,0'ı müessese spor kulübü ve %9,3'ü okul kulübü olarak kayıt ve tescil edilmiştir.
- Kulüplerde gider kalemlerinin kendileri tarafından karşılandığı ve bu giderlerin kulüplere ciddi bir şekilde yük olduğu sonucuna varılmıştır.

Çoğu sporcuyla sağlık konusunda doğrudan alakadar eden, ekonomik ve toplumsal durumlarıyla günden güne artış gösteren futbolun ve sporun en önemli maddelerinden biri olan sporcu sağlığı uygulama çalışmalarının yeterli düzeyde olmaması dikkat çekmektedir. Türkiye'de milyonlarca harcama yapılarak transfer edilen sporcuların sağlık bakımından harcanan giderlerin az olması sporcu sağlığı açısından kaygılandırıcı bir boyuttadır. Bundan dolayı sporda, sporcu sakatlanma ve yaralanmaları konusunda da uzman bir yaklaşımın gerekli olduğu ve bunun için bazı yasal düzenlemelerin yapılması ve bu düzenlemelerin hem devamlılığını

sağlamak hem de uygulanmasını sağlamak için denetleme birimlerinin kurulması gerekmektedir (44).

Tablo 14: Sağlık Gideriniz Var mı?

	N	%
EVET	61	81,3
HAYIR	14	18,7
TOPLAM	75	100

- Sporcu sağlığı bu kadar önemli bir konuyken yukarıdaki tablo 14’te görüldüğü gibi amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin %81,3’ünün sağlık giderlerinin kendileri tarafından karşılanması ve bu konuda kaynak yetersizliğinin olması tam tezat bir durumdur.
- Bu konuda gerekli kaynaklar sağlanmalı ve yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

Kulüp üye sayısı değişkenine göre değerlendirecek olursak Dernekler: kazanç paylaşma haricinde, kanunlar çerçevesinde yasak olmayan belirli ve ortak paydayı gerçekleştirmek adına, en az yedi gerçek veya tüzel kişinin bilgi ve çalışmalarını daimi olarak birleştirme şartıyla oluşturulan tüzel kişiliğe sahip olan topluluklardır (43).

- Kulüplerin %41,3’ü 16-30 arası, %32,2’si 32-50 arası, %21,2’si 53-80 arası ve %5,3’ü 106-280 arasında üyeye sahip oldukları tespit edilmiştir.
- Kulüplerde ne kadar üye sayısı artarsa bunlardan alınacak aidatlar da artacağı için finans konusunda kulübe pozitif yönde katkıları olacağı sonucuna varılmıştır.

Amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin giderleri sistematik olarak bütçelendirilmeli ve devlet, belediye ASKF(Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu)

gibi kurumlara rapor halinde sunularak gerekli destekler alınmalıdır. Kulüplere yardım gibi yönetmeliklerde belirlenen kriterlere uygun yapısal değişikliklerin gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.

Dernek gelirleri, üye aidatları, dernek aktiviteleri sonucunda veya derneğin mal varlığından elde edilecek olan gelirleri ile yardım ve yapılan bağışlardan oluşur (45).

Tablo 28. Bağış Geliriniz Var mı?

	N	%
EVET	45	60,0
HAYIR	30	40,0
TOPLAM	75	100

Tablo 29. Yardım Geliriniz Var mı?

	N	%
EVET	38	50,7
HAYIR	37	49,3
TOPLAM	75	100

- Tablo 28 ve tablo 29 dan da anlaşılabileceği gibi kulüplerin % 60,0'ı ve %50,7'si bağış ve yardım gelirlerinin olduğu tespit edilmiştir.
- Bu sonuca göre kulüplerin finans konusunda bağış ve yardımlar kalemi büyük önem arz etmektedir.

Amatör spor kulüplerimiz firmaların veya şahısların verdiği parasal sponsorlukların dışında parasal olmayan sponsorluklardan da faydalanabilir. Sponsorlar; yemek, servis, konaklama ve malzeme yardımı gibi hususlarda kulüplere destek verebilir (46).

Tablo 33. Sponsor Geliriniz Var mı?

	N	%
EVET	37	49,3
HAYIR	38	50,7
TOPLAM	75	100

- Tablo 33'te kulüplerin %49,3'ünün verdiği cevaplara göre sponsorluk gelirlerinin olduğu tespit edilmiştir.
- Ancak amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin genel olarak küçük ve dar çevrelerde kurulmuş olmalarından dolayı sponsor bulma konusunda sıkıntı yaşadığı görülmektedir. Bundan dolayı firma ve şahısların kazanç elde etmek için değil de sponsorluk işini lisanslı sporcuları topluma kazandırmak veya sosyal sorumluluk olarak görmeli ve kulüplere destek olmalıdır.

Analiz sonuçlarına göre spor kulüplerinin çoğunun üye sayıları diğer kulüp türlerine göre daha fazladır. Bu durumun sonucunda spor kulüplerinin gider finansman durum düzeyleri diğer kulüp türlerine göre anlamlı farklılık göstermiştir. Bu durum gelir finansman durum düzeyi için de geçerlidir. Ayrıca spor kulüplerinin kuruldukları yerler göz önüne alınarak gider ve gelir finansman durum düzeyi hakkında; gelir finansman durum düzeyinin il merkezlerinde, gider finansman durum düzeylerinin de ilçe merkezlerinde fazla olduğunu söyleyebiliriz. Sonuçlara bakarak gelir artışının giderde de artışa sebep olacağını gelir-gider kalemleri arasında olumlu bir ilişki olduğunu söyleyebiliriz.

Ayrıca Elazığ İlindeki spor kulüplerinde amatör faaliyetlerin finansmanı gelir ve gider olarak değerlendirildiğinde yasal düzenlemelerin eksikliğinden ve kaynakların yetersizliğine bağlı olarak istenilen seviyede olmadığı tespit edilmiştir. Spor kulüplerinin amatör faaliyetleri amatör olarak kâr amacı gütmeyen kuruluşlar

statüsünde olup bir gönüllü faaliyet olarak algılandığından dolayı hem gelir hem gider konusunda yetersiz kalmışlardır.

Bu sonuçlar ışığında değerlendirecek olursak kulüplerle yapılan anket çalışmasında kulüp yöneticileriyle yapılan görüşme sonucunda gider harcamalarının çok olduğu ve giderlerin hemen hemen hepsinin kendi bütçelerinden karşılandığını amatör olarak faaliyet gösteren spor kulüplerinin gerek yasal düzenlemelerin gerekse dışardan yapılan yardımların bağışların veya sponsorluk çalışmalarının yetersiz olduğunu ve bu konuda yasal düzenlemeler yapılması gerektiğinin, nakdî yardım bulmak için kulüplerinde ellerinden gelen plan ve projeler de yer almasının gerekliliğini söylemekte fayda var.

Amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin en önemli problemlerinden olan; şirketleşmedeki yasal noksanlıklar, kesilen vergi miktarları, ödenemeyen kiralar, günümüz şartlarına uygun olmayan yasal düzenlemeler ve spora olan teşvik eksiklikleri olarak nitelendirilebilir (7).

Bu problemler devletten kaynaklanan problemler olarak gösterilmek istenebilir fakat idari alanda uzman yöneticilerin olmayışı, modern idare uygulamalarının uygulanmıyor olması ve sponsorluk politikalarının uygulanmıyor olması problemlerin sadece devletten kaynaklı olmadığını göstermektedir.

Aynı zamanda şirket olma yolunda yapılan yanlış uygulamalar bu konuda yapılmayan yatırımlarla birlikte planlanmamış bütçelerde kulüplerin diğer eksik olduğu konulardandır. Buradan da anlaşılacağı üzere bütün sorumluluğu devlete yüklemek yanlış olmakla birlikte kulüplerin bu tür konularda gerekli önlemleri alıp bunlara yönelik adımlar atmak zorundadırlar.

Günümüzde artan hareketsiz yaşam tarzıyla bağlantılı olarak önlenebilir bazı hastalıkların artmasından dolayı devlet tarafından sporun teşvik edilmesi ve sporun yapılabilmesi için finans sağlanması önemli bir hal almıştır (47).

Sağlıklı yaşamın temel taşlarından biri olan spor günümüzde yaygın olan obezite ve benzeri hastalıkları önlemek ve engellemek için oldukça önemli bir aktivitedir.

Bundan dolayı yukarıda da belirtildiği gibi devlet tarafından spor yapılabilecek alanların sayısı artırılıp amatör faaliyette bulunan spor kulüplerine nakdi veya ayni yardımlar yapılmak oldukça elzemdir.

Araştırmada elde edilen sonuçlardan hareketle amatör faaliyet gösteren spor kulüplerinin finansman sağlaması açısından devlet ve spor kulüplerinin aşağıda belirtilen önerileri göz önünde bulundurması gerekir:

1. Spor ve fiziksel aktiviteler için kullanılacak araç- gereç, mal ve hizmetlerde K.D.V'yi kaldırılmalıdır.
2. İş adamlarının amatör sporlara yatırım, bağış ve yardım etmelerini sağlamak için ve bunu özendirmek veya teşvik etmek için vergi indirim çalışmaları yapılmalıdır.
3. Hem elit sporu desteklemek hem de amatör sporu desteklemek adına spora katılım sağlamak ve teşvik etmek amaçlı sportif aktivitelerde bulunan kurumlara şans oyunları hizmetlerinden alınan vergilerden finansman sağlanmalıdır.
4. Spor kulüplerinin kurumsallaşması ve şirketleşmesi için gerekli destekleri sağlanmalıdır.

5. Bütün bu programları yürütebilecek alanında uzman yöneticilerin istihdam edilmesi sağlamalıdır.
6. Amatör spor kulüplerinin kurulması aşamasında Uzman kişiler tarafından araştırılıp yazılmış olan kılavuz niteliğinde yazılı kaynakların arttırılması sağlanmalıdır.

7. KAYNAKLAR

1. Talimciler A. Futbolun Metalaşması: Toplum Bilim Futbol Özel Sayısı, Ekim 2002: s.16
Gündoğdu C. Devecioğlu S. Spor Hizmetlerinin Genel Ekonomi Çerçevesindeki Görünümü Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Elazığ 2008.
2. Can Y. Soyer F. ve Güven H. Spor Hizmetlerinde Verimliliği Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi. Bildiriler. Cilt II. Sporda Psiko-sosyal Alanlar, Spor Yönetim Bilimleri 1. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi 2000: 26-27 Mayıs. Ankara.
3. Ekenci G. İmamoğlu AF. Spor İşletmeciliği: 1.Baskı, Alf Ofset Matbaacılık Ltd. 1998: Ankara, s. 9-20.
4. Akyüz ME. Futbol Kulüplerinin Şirketleşmesi ve Halka Açılması: Avrupa Futbol Piyasasındaki Gelişmeler Çerçevesinde Beşiktaş, Fenerbahçe, Galatasaray ve Trabzonspor Örneğinin Değerlendirilmesi T.C.Başbakanlık Sermaye Piyasası Kurulu Aracılık Faaliyetleri Yeterlilik Etüdü, İstanbul, Kasım 2005.
5. Genç D. A. Futbol Kulüplerinin Stratejik Yönetimi: Bağırhan Yayınevi, Ankara, 1999: s.27.
6. Türkiye’de spor kulüpleri
<https://www.taskk.org.tr/turkiye-amator-spor-kulupleri-konfederasyonu-tarihcesi-icerik-7550>. 08.05.2020
7. İmamoğlu AF. Karaoğlu E. Erturan EE. Türkiye Spor Kulüplerinin Yapısal Nitelikleri ve Temel Problemleri Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi Gazi BESBD, 2007: s.3
8. İhtisas spor kulübü
<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=9012&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5#:~:text=Madde%2031%20%E2%80%94%204%2F11%2F,Spor%20Kul%C3%BCb%C3%BC%20ad%C4%B1n%C4%B1%20al%C4%B1rlar>. 31.08.2020
9. Müessese spor kulübü: Ekenci G. Türkiye'deki Müessese Spor Kulüplerinin Kurumsal Kültürlerinin Toplam Kalite Yönetimine Uygunluğu, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2000: s.4
10. Okul spor kulübü
https://tr.wikisource.org/wiki/Okul_Spor_Kul%C3%BCpleri_Y%C3%B6netmeli%C4%9Fi 31.08.2020
11. Amateur Sports Club https://www.google.com/search?q=amat%C3%B6r+spor+kul%C3%BCpleri+ilgili+%C5%9Femalar&tbm=isch&ved=2ahUKEwjrsG3orHrAhUTMRoKHbCGBOoQ2-cCegQIABAA&oq=amat%C3%B6r+spor+kul%C3%BCpleri+ilgili+%C5%9Femalar&gs_lcp=CgNpbWcQA1DDwARY4tQEYKXYBGgAcAB4AIABjQKIAYEPkgEGMC4xMC4ymAEAoAEBqgELZ3dzLXdpei1pbWfAAQE&sclient=img&ei=SVICX6vqOJPiaLCNktAO&bih=657&biw=1366#imgsrc=vKB7VQNwcdC0VM&imgdii=dFUb8CyNYS8jBM 23.08.2020.
12. Günel A.N. Küçükgüngür E. Türk Spor Hukukunun Genel Esasları ve İlgili Mevzuat, Yetkin Basımevi, Ankara 1998.

13. Denetleme kurulu: <https://www.alomaliye.com/2009/08/21/derneklerde-ic-denetim-ve-dernek-denetim-kurulunun-yetki-ve-sorumluluklari/> 31.08.2020
14. Seçimlikorganlar: <http://stgm.org.tr/hukukhatti/detay/170#:~:text=Zorunlu%20organlar%20d%C4%B1%C5%9F%C4%B1nda%2C%20dernek%20taraf%C4%B1ndan,bir%20ta k%C4%B1m%20organlar%20da%20olu%C5%9Fturabilirler.> 21.08.2020
15. Sever Ö. ve Topçular S. Futbol A.Ş. http://www.haberciyes.com/haber_detay.asp?haberID=142, 2009.
Devecioğlu S. Çoban B. Karakaya Y.E. Karataş Ö. Türkiye Spor Kulüplerinin Şirketleşme Yönelimlerinin Değerlendirilmesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2012.
16. Sultanoğlu B. Hisseleri Halka Arz Edilen Türk Futbol Kulüplerinin Mali Tablolarının Türkiye Muhasebe Standartları Çerçevesinde İncelenmesi: Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2008: s.14-28.
17. Akşar T. ve Merih K. Futbol Ekonomisi: Literatür Yayıncılık, İstanbul, 2006: s.470-471.
18. Alptürk E. Futbol Endüstrisi ve Kulüplerin Şirketleşme Gerçeği: http://www.xing.com/net/cem_futbol/genel-199527/futbolendustrisi-ve-kuluplerin-sirketlesme-gercegi 20642108, 2009.
19. Aktaş H. Mutlu S. Futbolda Finansal Sürdürülebilirlik Kapsamında'Finansal Fair Play Başa Baş kuralı' Ve Beşiktaş Futbol Kulübü Üzerine Bir Uygulama. CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 2016: s.242-253.
http://www.academia.edu/30780483/Finans_ve_Finansal_S%C3%BCrd%C3%BCr%C3%BClebilirli_Spor_Kul%C3%BCb%C3%BC_Y%C3%BCnetimi_A%C3%A7%C4%B1s%C4%B1ndan_De%C4%9Ferlendirilmesi (08.01.2019)
20. 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, Resmi Gazete Sayı: 10700, 06.01.1961
21. Cerrahoğlu N. İmamoğlu A F. Sporun Ekonomik Boyutu, Almanya Örneği: 1.Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi, Cilt: 2, Ankara, 2000: s. 240-247.
22. Hacıköylü C. Türkiye'de Profesyonel Spor Kulüplerinin ve Sporcuların Vergilendirilmesi: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir, 2001: s. 41.
23. 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, Resmi Gazete Sayı: 7229, 10.06.1949
24. 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, Resmi Gazete Sayı: 10700, 06.01.1961
25. Başaran M. Yurt Dışında Yerleşik Spor Kulüplerine/şirketlere Transferlerde Taraflarca Elde Edilen Gelirler ve işlemler Üzerindeki Vergi Yükü: Eylül 2006: www.fesam.org.tr. 12.11.2007
26. 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu, Resmi Gazete Sayı: 18563, 02.11.1984
27. 55 Seri No'lu KDV Genel Tebliği, Resmi Gazete Sayı:22651, 30.05.1996
28. Talimciler A. Futbolun Metalaşması: Toplum Bilim Futbol Özel Sayısı, Ekim 2002: s.16
29. 5105 Sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Resmi Gazete Sayı: 25401,13.03.2004
30. GSGM Sponsorluk Yönetmeliği: Resmi Gazete, Sayı: 25494, 16.06.2004

31. Aydın, A. D., Turgut, M. ve Bayırlı, R., “Spor Kulüplerinin Halka Açılmasının Türkiye’de Uygulanan Modeller Açısından İncelenmesi”, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, s. 1, 62- 69, 2007.
32. Amateur Sports Clubs Expenses <https://crypto.bi/tape/netscouters/> 23.08.2020
33. Karabulut R. Açak M. Amatör Spor Kulüplerinin Kuruluşu, Kuruluş Maliyeti ve Vergilendirilmesi: Bir Amatör Futbol Takımı Kuruluş Örneği, Akademik Yaklaşımlar Dergisi İlkbahar 2016: Cilt: 7 Sayı:1
34. Yıldız S. Profesyonel Futbol Şubeleri Bulunan Spor Kulüplerinin Mali Yapılarının Karşılaştırılması Manchester United futbol kulübü-Fenerbahçe kulübü: Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, İstanbul 2008.
35. Sümer R. Bilir P. Türkiye ve Avrupa Ülkelerinde Spor Örgütlenmesi ve Yönetimi 2004 s.3
36. Sunay H. Türkiye’nin spor (Bütçe) Sistemi İle Sporun Devlet Tarafından Yönetildiği Küba ve Kore Sistemleri İle Karşılaştırılması
https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/61111/mod_resource/content/0/%284%29T%C3%9CRK%C4%B0YEN%C4%B0N%20SPOR%20%20%28B%C3%9CT%C3%87E%29%20S%C4%B0STEM%C4%B0%20%C4%B0LE%20SPORUN.pdf 30.08.2020
37. Dağlı Ekmekçi YA. Şimşek KY. Finansal Yönetimde Temel Kavramlar ve Spor Finansmanı. İçinde Spor Finansmanı: Anadolu Üniversitesi, Eskişehir 2016: s.2-19.
http://www.academia.edu/30780483/Finans_ve_Finansal_S%C3%BCrd%C3%BCr%C3%BClebilirli_Spor_Kul%C3%BCb%C3%BC_Y%C3%B6netimi_A%C3%A7%C4%B1s%C4%B1ndan_De%C4%9Ferlendirilmesi (08.01.2019)
38. Spor Programlarının Sürdürülebilirliği: <https://erdoganarslan.wordpress.com/arastirmalar/yerel-yonetimlerin-spora-bakis-acilari-ile-spor-programlarinin-surdurulebilirliginin-incelenmesi/> 23.08.2020
39. Steward B. Sport Funding and Finance. Burlington: Elsevier 2007
http://www.academia.edu/30780483/Finans_ve_Finansal_S%C3%BCrd%C3%BCr%C3%BClebilirli_Spor_Kul%C3%BCb%C3%BC_Y%C3%B6netimi_A%C3%A7%C4%B1s%C4%B1ndan_De%C4%9Ferlendirilmesi (08.01.2019)
40. Nico W. V. Finance A Quantitative Introduction Cambridge: Cambridge University Press 2013:http://www.academia.edu/30780483/Finans_ve_Finansal_S%C3%BCrd%C3%BCr%C3%BClebilirli_Spor_Kul%C3%BCb%C3%BC_Y%C3%B6netimi_A%C3%A7%C4%B1s%C4%B1ndan_De%C4%9Ferlendirilmesi (08.01.2019)
41. Gürbüz S. ve Şahin F. Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri: Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016.
42. Kılıç S. Cronbachs Alpha Reliability Coefficient, Journal of Mood Disorders, 6(1), 2016, pp.47-48.
43. Dernekler Nasıl Kurulur <http://blog.milliyet.com.tr/dernek-nasil-kurulur--derneklerin-faaliyetleri-hakkinda-bilgiler/Blog/?BlogNo=227120> 30.08.2020
44. Açak M. Karabulut R. Bayer R. 2014-2015 Spor Toto Süper Lig Süleyman SEBA Sezonunda Oynayan Takımların Asgari Sağlık Giderlerinin Tahmini, İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, Malatya: 2016, C:5, S: 2.
45. Sivil Toplum Örgütleri İçin Yazılım Bağış Programı <http://stgm.org.tr/tr/hukukhatti/detay/24#:~:text=%E2%80%9CDernek%20gelirleri%2C%20%C3%BCye%2>

0%C3%B6dentisi%2C,giderlerde%20usule%20ili%C5%9Fkin%20d%C3%BCzenlemele
r%20mevcuttur. 30.08.2020

46. Sporda Sponsorluk <https://www.merhabahaber.com/amator-sporda-sponsorluk-13875yy.htm> 06.09.2020
47. Spor Finansmanı: Federal Dengeleme Yasası https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Parliamentary_Library/pubs/BN/2012-2013/SportFunding 31.08.2020

8. EKLER

EK 1. Kişisel Bilgi Formu

Anket No:

ARAŞTIRMA ANKETİ

Değerli katılımcı;

Bu anket formu Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalı Yüksek Lisans tez çalışması için Nazdar T ADİK tarafından hazırlanmıştır. Araştırmanın sonuçları sadece bilimsel çalışmalarda kullanılacak ve gizlilik esas alınacaktır. Katılımlarınız ve ilginiz için çok teşekkür ederiz.

Nazdar TADİK

Fırat Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi

1-Kulübünüzün Türü

- ☐ Gençlik Kulübü
- ☐ Spor Kulübü
- ☐ Gençlik ve Spor Kulübü
- ☐ İhtisas Spor Kulübü
- ☐ Müessese Kulübü
- ☐ Okul Kulübü

2- Üye Sayısı

3-Kulübünüzün Bulunduğu Yer

- ☐ İl Merkezi
- ☐ İlçe

EK 2. Spor Kulüplerinin Gelir-Gider Harcamalarına Yönelik Anket

	EVET	HAYIR
GİDERLER		
Önceki yıldan devreden borcunuz var mı?		
Genel giderlerinizin var mı?		
Personel gideriniz var mı?		
Kültür, sanat ve spor giderleriniz var mı?		
Eğitim ve araştırma gideriniz var mı?		
Sağlık gideriniz var mı?		
Sosyal hizmet gideriniz var mı?		
Çevre (doğa ve hayvan koruma) gideriniz var mı?		
Ekonomik, sosyal ve toplumsal kalkınma gideriniz var mı?		
Hukuk ve insan kaynakları gideriniz var mı?		
Hayır yardımları gideriniz var mı?		
Uluslararası faaliyet gideriniz var mı?		
Diğer gideriniz var mı?		
GELİRLER		
Kasa gelirimiz var mı?		
Banka geliriniz var mı?		
Alacak geliriniz var mı?		
Üye ödeneklerinden gelen geliriniz var mı?		
Yurt dışından alınan yardım geliriniz var mı?		
Kamu kuruluşlarından alınan yardım geliriniz var mı?		
Bağış gelirleriniz var mı?		
Yardım toplama geliriniz var mı?		
İktisadi işletme geliriniz var mı?		
Finansal geliriniz var mı?		
Kira gelirleriniz var mı?		
Sponsor geliriniz var mı?		
Reklam geliriniz var mı?		
Diğer gelirleriniz var mı?		

EK 3. Anket İzin Formu

Sayı : 56851025-450-7555
Konu : Belge Talebi

T.C.
ELAZIĞ VALİLİĞİ
İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü

31/08/2020

Sayın; Nazdar TADİK
Nailbey Mah. Valifahribey Cad. Yenice Sk. Ceren Apt. No:7/5 Merkez ELAZIĞ

İlgi : 31.08.2020 tarihli ve 26478 sayılı dilekçe.

İlgi dilekçe ile "Elazığ İlindeki Spor Kulüplerinde Amatör Faaliyetlerin Finansmanı" isimli yüksek lisans tezinin gereği ilimiz dahilinde faaliyette bulunan spor alanındaki derneklerle anket çalışması yapabilmek için ilgili derneklerin ad ve adreslerini talep etmekteyiz. İlimiz dahilinde spor alanında faaliyet gösteren derneklerin listesi yazımız ekinde gönderilmiştir.

Yapacağınız çalışmanın gönüllülük esasına dayanılarak yapılması, taleplerinize cevap vermek istemeyen derneklerinde olabileceği ve bu konuda zorlanmaması hususunda, Bilgilerinizi rica ederim.

İzzet ATAM
İl Sivil toplumla İlişkiler Müdürü

Ek: Dernek Listesi (7 sayfa)

Aslı KARACÖZ
Şef

Kültür Mah. Gazi Cad. No:69 Elazığ
Telefon No: (424)234 12 29 Faks No: (424)238 74 74
e-Posta: dernekler@elazig.gov.tr İnternet Adresi: <http://www.elazig.gov.tr>

Bilgi için: Ali Rıza GÖR
Ven Hazırlama Ve Kontrol Birimi
Telefon No:

EK 4. Elazığ valiliğine bağlı il sivil toplumla ilişkiler müdürlüğüne bağlı spor kurum ve kuruluşlarıyla ilgili dernekler listesi

1	ELAZIĞ AVCILAR ATICILAR VE AMATÖR BALIKÇILAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
2	PALU SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	PALU
3	KARA AVCILARI DERNEĞİ	MERKEZ
4	ELAZIĞSPOR KULUBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
5	BASKİL ŞAFAK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	BASKİL
6	KOVANCILAR ESNAF SPOR KULUBÜ DERNEĞİ	KOVANCILAR
7	HANKENDİSPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
8	HARPUT SAĞLIK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
9	KEBAN TEKSPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	KEBAN
10	ELAZIĞ TELEKOM SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
11	ELAZIĞ HARPUT FOLKLOR TURİZM GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
12	ELAZIĞ DSİ SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
13	ELAZIĞ ŞEKER SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
14	MALİYESPOR KULUBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
15	KARAKOÇAN SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	KARAKOÇAN
16	ELAZIĞ YOLSPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
17	ELAZIĞ AMATÖR SPOR KULÜPLERİ FEDERASYONU	MERKEZ
18	MADEN BAKIR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MADEN
19	KESRİK HİLAL SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
20	FIRAT ÜNİVERSİTESİ GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
21	ELAZIĞ ADALET SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
22	ELAZIĞ BELEDİYE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
23	KOVANCILAR AVCILAR VE ATICILAR DERNEĞİ	KOVANCILAR

24	TÜRKİYE FAAL FUTBOL HAKEMLERİ VE GÖZLEMCİLERİ DERNEĞİ ELAZIĞ ŞUBESİ	MERKEZ
25	SİVRİCESPOR DERNEĞİ	SİVRİCE
26	ELAZIĞ TENİS İHTİSAS KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
27	GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRLÜĞÜ SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
28	ALACAKAYA BELEDİYE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	ALACAKAYA
29	YURTBAŞI BELEDİYE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
30	KARAKOÇAN GENÇ AVCILARI DERNEĞİ	KARAKOÇAN
31	KEBAN AVCILAR DERNEĞİ	KEBAN
32	KOVANCILAR GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	KOVANCILAR
33	TÜRKİYE FUTBOL SAHA KOMİSERLERİ DERNEĞİ ELAZIĞ ŞUBESİ	MERKEZ
34	TÜRKİYE FUTBOL ANTRENÖRLERİ DERNEĞİ-ELAZIĞ ŞUBESİ	MERKEZ
35	ELAZIĞ İHTİSAS SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
36	ELAZIĞ ÇATALÇEŞME SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
37	BASKİL AVCILAR VE ATICILAR DERNEĞİ	BASKİL
38	FİRST CLASS (1. SINIF) SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
39	ELAZIĞ MASA TENİSİ İHTİSAS SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
40	PALU AVCILAR KULÜBÜ DERNEĞİ	PALU
41	KWON (YUMRUK) SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
42	ELAZIĞ MOTOSİKLET VE MOTOR SPORLARI KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
43	ELAZIĞ AMATÖR FUTBOLCULAR DERNEĞİ	MERKEZ
44	ELAZIĞ EĞİTİM UYGULAMA OKULU SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
45	AĞIN YABAN HAYATI KORUMA AVCILIK VE ATICILIK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	AĞIN
46	ELAZIĞ HAZAR ÖZEL SPORCULAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ

47	ELAZIĞ MAHALLİ KÜLTÜR HALK OYUNLARI VE GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
48	ÇAYDAÇIRA MUSİKİ HALK OYUNLARI VE GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
49	HİCRET GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
50	AKSARAY GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
51	ELAZIĞ FENERBAHÇELİLER DERNEĞİ	MERKEZ
52	MANEVİYATÇI TOPLUM TALEBE BİRLİĞİ DERNEĞİ	MERKEZ
53	UĞUR KARABULUT ÖZEL ÇOCUKLAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
54	ELAZIĞ POLİS GÜCÜ SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
55	ELAZIĞ SPOR TARAFTARLAR DERNEĞİ	MERKEZ
56	ELAZIĞ İL ÖZEL İDARE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
57	AKÇAKIRAZ GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
58	ELAZIĞ ŞAMPİYON SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
59	ALTINYUMRUK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
60	KARŞIYAKA İLKÖĞRETİM OKULU SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
61	TAEBEK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
62	ELAZIĞ GENÇLİK MERKEZİ GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
63	DOĞANELİ BOKS İHTİSAS KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
64	ARICAK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	ARICAK
65	ELAZİZ BELEDİYE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
66	ELAZIĞ SOSYAL YARDIMLAŞMA SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
67	KOVANCILAR HAZAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	KOVANCILAR
68	SON HİLAL SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
69	MAVİ SU DALIŞ VE YÜZME DERNEĞİ	MERKEZ
70	ELAZIĞ YÜZME TENİS KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ

71	ŞEHZADE GENÇLİK İZCİLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
72	AĞIN SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
73	YAZIKONAK BELEDİYE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
74	KEBAN FIRAT KÜLTÜR VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	KEBAN
75	RIZAIYE GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
76	SÜRSÜRÜ SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
77	YUKARIŞEHİR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
78	BAŞARAN GENÇLİK İZCİLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
79	DİNAMİK SAĞLIK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
80	ELAZIĞ SATRANÇ GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
81	ELAZIĞ ELİT ÖZEL EĞİTİM SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
82	ELAZIĞ ÖMER ALAN SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
83	OLYMPUS CENNET SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
84	ELAZIĞ FOLKLOR EĞİTİM MERKEZİ GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
85	ELAZIĞ BORDO ATLETİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
86	EFSANE UÇAR MOTOR SPORLARI KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
87	ELAZIĞ HARPUT YÜZME İHTİSAS SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
88	YÜNLÜCE GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
89	ELAZIĞ ZİHİNSEL YETERSİZ ÇOCUKLARI YETİŞTİRME VE KORUMA VAKFI GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
90	ELAZIĞ OLİMPİK YILDIZLAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
91	ŞAFAK GÜCÜ GENÇLİK KÜLTÜR SANAT VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
92	ELAZIĞ HALK EĞİTİM MERKEZİ FOLKLOR GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
93	ELAZIĞ BASKETBOL AKADEMİ SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ

94	ELAZIĞ BELEDİYESİ ULAŞIM SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
95	KEBAN BELEDİYESİ KÜLTÜR SANAT ARAMA KURTARMA SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	KEBAN
96	ELAZIĞ TENİS AKADEMİSİ KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
97	MORNİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
98	ANADOLU HARPUT SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
99	ELAZIĞ OLİMPİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
100	ELAZIĞ HAZAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
101	GÖKLER HUKUK ABDULLAHPAŞA SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
102	ELAZIĞ YENİ MAHALLE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
103	ARICAK TRABZON GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	ARICAK
104	ELAZIĞ BAĞÇELİEVLER SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
105	GÜÇLÜ YARINLAR GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
106	AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ ELAZIĞ ŞUBESİ	MERKEZ
107	ŞANLI YILMAZ SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
108	ELAZIĞ PİLATİS DERNEĞİ	MERKEZ
109	ELAZIĞ BİLARDO GELİŞTİRME MERKEZİ DERNEĞİ	MERKEZ
110	SPOR EĞİTİM MERKEZİ KICK BOX SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
111	TÜM SPOR ADAMLARI DERNEĞİ ELAZIĞ ŞUBESİ	MERKEZ
112	AKÇAKIRAZ KÜLTÜR DOĞA GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
113	HARPUT SATRANÇ GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
114	ELAZIĞ SU SPORLARI KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
115	ELAZIĞ GALATAKENT SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
116	KOVANCILAR OLİMPİYAT SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	KOVANCILAR
117	ELAZIĞ SPORİF HAVACILIK KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ

118	YUNUSLAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
119	GÖKBAYRAK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
120	ELAZIĞ ÖZEL TELEPATİ GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
121	EL-AZİZ ALPLİK OKULU VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
122	ÖZEL YÖNTEM OKULLARI GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
123	ELAZİZ AVCILIK ATICILIK VE DOĞA SPORLARI KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
124	ELAZIĞ YILDIRAN SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
125	PALU GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	PALU
126	ARPACI SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
127	AKYÜREK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
128	ZÜMRÜDÜ ANKA SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
129	ELAZIĞ ALTIN KEMER SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
130	RÜSTEMPAŞA SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
131	HAZARBABA DOĞA VE KIŞ SPORLARI KULÜBÜ DERNEĞİ	SİVRİCE
132	HAZAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
133	ELAZIĞ PRESTİJ SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
134	ABLUKA TARAFTARLAR DERNEĞİ	MERKEZ
135	TAYFUNSPOR FUTBOL KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
136	ELAZIĞ BİSİKLET SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
137	ELAZIĞ OTOMOBİL VE MOTOR SPORLARI KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
138	YAZIKONAK GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
139	ELAZIĞ DOĞUKENT GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
140	ELAZİZ HAZAR BABA KAYAK VE SU SPORLARI KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
141	BEYHAN BELEDİYE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	PALU

142	ELAZIĞ HARPUT BELEK GAZİ SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
143	GAZİ MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ HALKOYUNLARI DERNEĞİ	MERKEZ
144	ELAZIĞ KUZOVA SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
145	ELAZIĞ ÇAYDA ÇIRA GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
146	BASKİL GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	BASKİL
147	SPOR SEVERLER DAYANIŞMA VE KALKINDIRMA DERNEĞİ	MERKEZ
148	TÜRKİYE FUTBOL ADAMLARI DERNEĞİ ELAZIĞ ŞUBESİ	MERKEZ
149	TÜRKİYE ELEKTRİK İLETİM ANONİM ŞİRKETİ GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ ELAZIĞ ŞUBESİ	MERKEZ
150	ELAZIĞSPOR GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ	MERKEZ
151	GENÇ TARAFTARLAR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ	MERKEZ
152	KOVANCILAR SPORTMEN SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	KOVANCILAR
153	ELAZIĞ HAZAR YÜZME SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
154	ELAZIĞ OTOMOBİL DOĞA SPORLARI ARAMA KURTARMA VE ARAŞTIRMA SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
155	ELAZIĞ ÖZEL BİR NEFES SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
156	KOVANCILAR GENÇLİK HİZMETLERİ VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	KOVANCILAR
157	AHMET UYGUR BOKS KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
158	CEMİL DÖNDÜ BOKS KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
159	KOVANCILAR NESLİ ASIM SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	KOVANCILAR
160	ELAZIĞ YURDUM GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
161	BULUT BESLENME VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
162	KOVANCILAR BİSİKLET TOPLULUĞU DERNEĞİ	KOVANCILAR
163	ELAZIĞ TAVLA SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ
164	ELAZIĞ ÜSKÜDAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	MERKEZ

EK 5. Etik Kurul Raporu

Evrak Tarih ve Sayısı: 24/05/2019-330271

T.C.

FIRAT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

Sayı :97132852/302.14.01/
Konu :Etik Kurul Değerlendirmesi

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİMLERİ ANABİLİM DALINA

Anabilim Dalınız Öğretim Üyesi Prof.Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU'nun danışmanı olduğu yüksek lisans öğrencisi Nazdar TADIK'e ait "Elazığ İlindeki Spor Kulüplerinde Amatör Faaliyetlerin Finansmanı" konulu çalışma ile ilgili Etik Kurul Kararı ekte sunulmuştur.

Gereğini ve bilgilerinizi rica ederim.

e-imzalıdır.
Prof. Dr. Mehmet Nuri GÖMLEKSİZ
Kurul Başkanı

Firat Üniversitesi Rektörlüğü 23119 ELAZIĞ/TÜRKİYE

Tel: 0 (424) 237 00 00

E-Posta: :

Faks: 0 424 2122717

Elektronik ağ:http://www.firat.edu.tr

Ayrıntılı bilgi için iritibat : Fadime Arslan

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ETİK KURUL KARARI

TOPLANTI TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR NO	ÇALIŞMACILARIN ADI SOYADI
23.05.2019	26	7	Sorumlu Araştırmacı : Sebahattin DEVECİOĞLU Yardımcı Araştırmacı:Nazdar TADİK

KARAR

“Elazığ İlindeki Spor Kulüplerinde Amatör Faaliyetlerin Finansmanı” konulu çalışma etik kurulumuzda görüşülmüş olup; çalışmanın etik kurallara uygun olduğuna oybirliğiyle karar verilmiştir.

Prof. Dr. Mehmet Nuri GÖMLEKSİZ (Başkan)			
Prof. Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU (Üye)	İmza	Doç. Dr. Rıfat BİLGİN (Üye)	Bulunamadı
Doç. Dr. Süleyman İLHAN (Üye)	İmza	Doç.Dr. Haki PEŞMAN (Üye)	İmza
Doç. Dr. İrfan EMRE (Üye)	İmza	Doç.Dr. Yunus Emre KARAKAYA (Üye)	İmza
Doç. Dr. Taner YILDIRIM (Üye)	Bulunamadı	Dr. Öğr. Üyesi Serkan BİÇER (Üye)	İmza
Doç.Dr. Erkan Turan DEMİREL (Üye)	İmza	Dr.Öğr. Üyesi Ayşe Ülkü KAN (Üye)	İmza

9. ÖZGEÇMİŞ

1 Ocak 1989 yılında Şırnak’ın Cizre ilçesinde de doğdum. İlk, orta ve lise öğrenimimi Cizre ilçesinde tamamladım. 2011-2015 yılları arasında Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği bölümünde Lisans eğitimimi tamamladım. Ocak 2018’de Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans eğitimine başladım.

